

Дела апостолска Оснивање Цркве

¹ Уважени Теофиле! У свом првом писму сам ти говорио о свему; о томе како је Исус почео да делује и поучава,

² до дана када се узнео на небо, пошто је Духом Светим дао налог својим изабраним апостолима.

³ Након своје патње, Исус је дао много доказа да је жив: указивао им се четрдесет дана и говорио им о Царству Божијем.

Последње Исусове речи

⁴ Једном приликом, док је још био са њима, Исус им је заповедио: „Не удаљавајте се из Јерусалима, него чекајте испуњење Очевог обећања о коме сте раније слушали од мене:

⁵ Јован је крштавао водом, али ви ћете за неколико дана бити крштени Светим Духом.“

⁶ Окупивши се око њега, питали су га: „Господе, хоћеш ли у ово време да обновиш израиљско царство?“

⁷ Он је одговорио: „Вама није дано да сазнате времена или час који је Отац одредио својом влашћу.

⁸ Међутим, када Свети Дух сиђе на вас, примићете силу да сведочите за мене у Јерусалиму и по свој Јудеји и Самарији, и до на крај света.“

Исусово вазнесење

⁹ Рекавши ово, Исус се узнео на небо, а један облак га је сакрио од њихових погледа.

¹⁰ Док су им још очи биле упрте ка небу где је Исус отишао, одједном су се пред њима појавила два човека обучена у беле хаљине.

11 Рекли су им: „Галилејци, зашто стојите ту и гледате у небо? Овај исти Исус који се од вас узнео на небо, вратиће се на исти начин како сте га видели да одлази на небо.“

12 Затим су се вратили у Јерусалим с горе, зване „Маслинска“, која је близу Јерусалима, удаљена један суботњи дан хода*.

13 Кад су стигли, попели су се у горњу собу где су обично боравили Петар, Јован, Јаков, Андрија, Филип, Тома, Вартоломеј, Матеј, Јаков (Алфејев син), Симон (кога су звали „Зилот“) и Јуда (Јаковљев син).

14 Ту су се једнодушно и постојано молили. Са њима је било и неколико жена, Исусова мајка Марија и Исусова браћа.

Избор Јудиног наследника

15 Тих дана, када је било окупљено око стотину двадесет особа, апостол Петар је устао и обратио се верујућима:

16 „Браћо, треба да се испуни Писмо у коме је Дух Свети посредством Давида пророковао о Јуди, који је предводио оне што су ухватили Исуса.

17 Јуда је био изабран да, као и ми, буде учесник у апостолској служби.“

18 (Он је стекао себи њиву новцем који је примио за своје неправедно дело. Ту је пао наглавце, распукао се по средини, тако да му се просула сва утроба.

19 Сви становници Јерусалима су сазнали за овај догађај, па су ову њиву на свом језику прозвали Акелдамах – „Крвна њива“.)

20 „О овоме је записано у књизи Псалама, где пише: ’Кућа његова нека буде пуста; не живео нико у њој.’

* 1:12 Око 1 km.

Исто тако, *стоји написано:*

’Нека се његова служба да другоме.’

²¹ Сада, дакле, морамо одабрати некога ко је са нама био све време од како је Господ Исус дошао међу нас, па све до дана када је отишао од нас,

²² почевши са крштењем које је Јован проповедао, до дана када је био вазнет на небо. Тај треба да буде сведок његовог васкрсења заједно са нама.“

²³ Предложена су двојица: Јосиф Јуст (звани „Варсава“) и Матија.

²⁴ Затим су се помолили овим речима: „О, Господе, ти што познајеш срца свих људи, покажи нам кога си од ове двојице изабрао

²⁵ да заузме место у овој служби и међу апостолима, од којих је Јуда отпао и отишао на место које му и припада.“

²⁶ Затим су бацили коцку и коцка је пала на Матију, који је тиме био придодат једанаесторици апостола.

2

Долазак Светог Духа

¹ На празник Педесетнице, сви су били окупљени на истом месту.

² Изненада се зачуо звук, сличан хучању снажног ветра, и испунио целу кућу у којој су седели.

³ Тада им се појавило нешто налик на раздвојене огњене језике, те је на свакога од њих сишао по један.

⁴ Сви су били испуњени Светим Духом, па су почели да говоре другим језицима, како им је већ Дух давао да говоре.

⁵ Тада је много побожних Јудеја, који су дошли из сваке земље под небом, боравило у Јерусалиму.

⁶ Кад се зачуо онај звук, много људи се окупило тамо. Били су збуњени, јер је свако од њих чуо како се говори на његовом језику.

⁷ Питали су се у чуду: „Зар нису сви ови што говоре Галилејци?

⁸ Па како онда говоре језиком земље у којој смо рођени?

⁹ Овде су Парћани, Међани, Еламита, људи из Месопотамије, Јудеје, Кападокије, Понта, Мале Азије,

¹⁰ Фригије, Памфилије, Египта, из либијских предела код Кирина, посетиоци из Рима

¹¹ – заједно Јевреји и обраћеници на јудејску веру – Крићани и Арапи. Сви ми слушамо ове људе како нашим језиком говоре о великим Божијим делима!“

¹² Сви су били изван себе, па су, збуњени, питали једни друге:

„Шта све ово значи?“

¹³ Други су, опет, терали шегу на њихов рачун говорећи:

„Ма, напили су се они слаткога вина!“

Петров говор

¹⁴ Тада Петар са осталих једанаест апостола стаде пред њих и гласно им се обрати: „Слушајте ме сви ви – Јевреји и сви који живите у Јерусалиму, знајте ово и саслушајте моје речи.

¹⁵ Нису ови људи пијани – као што ви мислите, јер је тек девет сати ујутро*.

¹⁶ Ради се о ономе што је рекао пророк Јоил:

¹⁷ У последње време – каже Бог –
излићу на све људе свога Духа,
па ће ваши синови и ћерке пророковати,
млади људи имати виђења,

* **2:15** На грчком *јер је тек трећи час.*

а старци сањати снове.

18 Такође ћу у оне дане излити свога Духа
на моје слуге и слушкиње,
те ће пророковати.

19 Учинићу да се покажу чудне појаве горе на небу
и знаци доле на земљи
– крв, ватра и облаци дима.

20 Сунце ће потамнети,
а месец *поцрвенети* као крв
пре него што дође велики и славни дан
Господњи.

21 Свако ко зазове име Господње, биће спасен.'

22 Зато, народе израиљски, послушај ове речи:
Исус Назарећанин је био човек чије је посланство
Бог потврдио пред вама моћним делима, чудима и
знацима које је учинио преко њега, док је био међу
вама. Ви то и сами знате.

23 Ипак, Бог је у складу са својом унапред
одређеном намером и предзнањем, допустио да буде
предан вама, а ви сте га, посредством безаконика,
приковали на крст и убили.

24 Али Бог га је васкрсао из мртвих ослободивши га
од власти смрти, јер смрт није могла да овлада њиме.

25 Давид је за Исуса рекао следеће:

'Господ ми је увек пред очима.
Пошто ми је он са десне стране,
ништа мене уздрмати неће.

26 Зато ми је срце усхићено,
а мој језик томе се радује;
цело моје тело почива у нади,

27 што ми душу нећеш препустити Свету мртвих,
нити дати да твој Светац трули.

28 Путеве живота ти си ми открио,
пун радости пред тобом ћу бити.'

29 Драга браћо, с пуним поуздањем тврдим да је родоначелник Давид умро и био сахрањен, а његов гроб је ту, међу нама, до дана данашњега.

30 Но, како је Давид био пророк, знао је да се обећање које му је Бог уз заклетву дао односи на једног од његових потомака који ће наследити његов престо.

31 Он је то унапред видео, те је навестио Христово васкрсење: 'Није био препуштен Свету мртвих, нити му је тело иструнуло.'

32 И баш тог Исуса је Бог подигао из мртвих, чему смо сви ми сведоци.

33 И пошто је подигнут с десне стране Бога, он је од Оца примио обећаног Светог Духа и излио ово што видите и чујете.

34 Давид се, наиме, није узнео на небо, а ипак је рекао:

'Рече Господ Господу моме:

„Седи мени с моје десне стране,

35 док душмане не положим твоје,
за твоје ноге постоље да буду.“

36 Стога, нека сав дом Израиљев поуздано зна да је оног Исуса, кога сте ви разапели, Бог учинио Господом и Христом.“

37 Ове Петрове речи су дубоко ожалостиле срца окупљених, те су упитали апостоле: „Браћо, шта треба да радимо?“

38 Петар им је одговорио: „Покајте се, па нека се свако од вас крсти у име Исуса Христа за опроштење греха; онда ћете примити дар – Духа Светог.

39 Њега је Христос обећао вама, вашем потомству и онима који живе далеко одавде, свима које позове Господ Бог наш.“

⁴⁰ Петар их је још дуго уверавао и опомињао: „Избавите се од овог изопаченог нараштаја.“

⁴¹ Они који су прихватили његову поруку су били крштени. Тог дана се око три хиљаде људи придружило Цркви.

Живот првих хришћана

⁴² Сви ученици су били истрајни у слушању апостолског учења, у заједништву, у ломљењу хлеба и молитвама.

⁴³ Сви су били испуњени страхопоштовањем, јер су апостоли чинили многа чуда и знаке.

⁴⁴ Они који су поверовали били су стално заједно и све им је било заједничко.

⁴⁵ Продавали су своја имања и остале вредности и делили сваком према његовој потреби.

⁴⁶ Сваког дана су се једнодушно окупљали у храму, састајали се ломећи хлеб по кућама и примали храну искрена и радосна срца

⁴⁷ хвалећи Бога. Зато су уживали благонаклоност целог народа, а Господ је сваког дана умножавао број спасених.

3

Исцељење хромога

¹ Једном су Петар и Јован улазили у храм у време молитве. Било је око три сата поподне.

² Баш тада су уносили неког човека хромог од рођења. Њега су људи свакога дана доносили до храмских врата званих „Дивна“, да проси милостињу од оних који долазе у храм.

³ Кад је видео да су Петар и Јован хтели да уђу у храм, затражио је од њих милостињу.

⁴ Петар и Јован су упрли поглед у њега, а онда Петар рече: „Погледај нас.“

⁵ Хроми човек их је пажљиво гледао, очекујући да ће му уделити неку милостињу.

⁶ Петар му, међутим, рече: „Немам ни сребра ни злата, али оно што имам – то ти дајем: у име Исуса Христа из Назарета, устани и ходај!“

⁷ Петар затим прихвати хромог за десну руку и подиже га. Истог трену су му очврснули стопала и глежњи,

⁸ па је скочио на своје ноге и почео да хода. Затим је са апостолима ушао у храм скачући и хвалећи Бога.

⁹ Сви људи који су га видели како хода и хвали Бога,

¹⁰ препознали су оног истог човека кога су виђали како седи крај Дивних врата и проси. Зато су били преко сваке мере зачуђени и задивљени због онога што се догодило са њим.

Петар говори народу

¹¹ Сав народ који се тамо налазио похрлио је ка месту званом „Соломонов трем“, где су се налазили Петар, Јован и исцељени, који се није одвајао од њих.

¹² Када је то Петар видео, обратио се народу: „Израиљци, зашто сте тако изненађени овим што се догодило и зашто гледате у нас као да смо ми својом сопственом снагом или побожношћу учинили да овај човек прохода?“

¹³ Бог Аврахамов, Бог Исаков и Бог Јаковљев, Бог наших отаца, прославио је свог слугу Исуса, кога сте ви предали и одрекли га се пред Пилатом, када је овај решио да га ослободи.

¹⁴ Ви сте одбацили Светога и Праведнога, а измолили сте да вам у замену ослободе убицу.

¹⁵ Ви сте убили Створитеља живота, али га је Бог васкрсао из мртвих, чему смо ми сведоци.

¹⁶ Вером у Исусово име је овај човек, кога познајете и гледате, био ојачан. Вера у Исуса је учинила овог

човека потпуно здравим, као што сте и сами могли да видите.

¹⁷ Браћо, знам да сте ви, као и ваше вође, урадили то из незнања.

¹⁸ Међутим, Бог је на овај начин испунио оно што је преко свих својих пророка унапред најавио, рекавши да ће његов Христос претрпети страдање.

¹⁹ Стога, браћо, покајте се и окрените се Богу да би вам се избрисали греси,

²⁰ како би вам Господ дао времена починка, и послао вам Христа Исуса, кога је вама унапред наменио.

²¹ Њега небо треба да задржи све до времена свеопште обнове коју је Бог одавно најавио преко својих светих пророка.

²² Мојсије је, на пример, рекао:

’Господ, Бог ваш, подићи ће вам
пророка од ваше браће,
као што сам ја.

Њега слушајте у свему
што вам буде говорио,

²³ јер ко не послуша тог пророка
биће истребљен из народа.’

²⁴ Тако су и сви остали пророци, који су вам од Самуила редом говорили, најављивали ове дане.

²⁵ Ви сте наследници обећања које је Бог дао преко пророка и учесници у савезу који је Бог склопио са вашим прецима, јер је Бог рекао Аврахаму:

’Преко твог потомства
биће благословени сви народи на земљи.’

²⁶ Бог је најпре вама подигао свога слугу и послао га да сваког од вас благослови и одврати од ваших злих дела.“

4

Петар и Јован пред судом

¹ Док су они још говорили народу, приђоше им свештеници, заповедник храмске страже и садукееји.

² Били су веома узнемирени што су учили народ и објављивали да је у Исусу васкрсао мртвих.

³ Ухватили су Петра и Јована и бацили их у затвор до наредног дана, јер је већ било вече.

⁴ Ипак, многи од оних који су чули Петрову поруку су узверовали, тако да је број верника порастао на пет хиљада.

⁵ Следећег дана су се у Јерусалиму окупили поглавари, старешине и зналци Светог писма,

⁶ затим Првосвештеник Ана, Кајафа, Јован, Александар и други из првосвештеничке лозе.

⁷ Извели су апостоле пред себе и упитали их: „Каквом силом и у чије име сте то учинили?“

⁸ Тада Петар, испуњен Светим Духом, одговори: „Поглавари и старешине народа!

⁹ Ако смо данас изведени на саслушање због доброг дела које смо учинили болесном човеку и због начина његовог исцелења,

¹⁰ онда знајте и ви и читав израиљски народ: то је учињено у име Исуса Христа из Назарета, кога сте ви разапели, а кога је Бог васкрсао. Његова сила је учинила да овај човек стоји пред вама здрав.

¹¹ Исус је 'камен што сте ви, градитељи, одбацили, а који је постао камен угаони.'

¹² Спасења нема ни у једном другом, јер под небом нема другог имена међу људима, које нас може спасти.“

¹³ Када су присутни видели Петрову и Јованову одважност и дознали да су необразовани и обични

људи, били су запањени. Препознали су у њима оне који су били са Исусом.

¹⁴ Но, гледајући исцељеног човека како стоји са њима, остали су без речи.

¹⁵ Тада су наредили Петру и Јовану да напусте Велико веће, а они су почели да се саветују међу собом:

¹⁶ „Шта да радимо са овим људима? Не можемо порећи да су учинили овај знак, јер се то одиграло наочиглед свих становника Јерусалима.

¹⁷ Ипак, да се ово учење не би још више проширило у народу, запретићемо им да никоме не проповедају у Исусово име.“

¹⁸ Тада су дозволили апостоле и наредили им да нипошто не говоре нити уче у Исусово име.

¹⁹ Али, Петар и Јован им одговорише: „Просудите сами да ли је право пред Богом да се више покоравамо вама или Богу,

²⁰ јер не можемо престати да говоримо о ономе што смо чули и видели.“

²¹ Чланови Већа су им још једном запретили, па су их пустили на слободу. Нису могли да се одлуче како да их казне, јер је сав народ славио Бога за оно што се догодило.

²² Наиме, човек који је био чудесно исцељен имао је више од четрдесет година.

Молитва за храброст апостола

²³ Чим су Петар и Јован били ослобођени, отишли су к својима и известили их о ономе што су им водећи свештеници и старешине рекли.

²⁴ Када су чули ово, једнодушно су се помолили Богу речима: „О, Господару, Створитељу неба и земље, мора и свега што је у њима.

25 Ти си Духом Светим, преко нашег праоца, Давида, твога слуге рекао:

'Зашто ли се буне народи,
шта то људи узалуд смишљају?

26 Цареви се света прикупљају,
кнезови се с њима саветују,
да навале сложно на Господа

и на његовог Помазаника*.'

27 Да, заиста су се удружили у овом граду Ирод, Понтије Пилат, незнабошци и израиљски народ против твога светог слуге Исуса, кога си помазао.

28 Они су учинили оно што си ти по својој вољи и сили унапред одредио.

29 А сада, Господе, погледај на њихове претње и дозволи својим слугама да с пуном слободом навешћују твоју реч.

30 Испружи своју руку да се догађају исцељења, знаци и чуда – именом твога светог слуге Исуса.“

31 Када су се помолили, потресла се кућа у којој су били окупљени, те су се сви испунили Духом Светим. Затим су одважно навештавали Божију реч.

Јединство прве Цркве

32 А сви који су поверовали били су једнодушни и истомислени. Нико сопствену имовину није називао својом, него им је све било заједничко.

33 Апостоли су са великом силом сведочили о Исусовом васкрсењу, а Бог је изливао своју велику милост на њих.

34 Међу њима нико није оскудевао, јер су сви они који су поседовали земљу или куће то продавали,

35 а новац доносили апостолима. Од тога се делило свакоме према његовим потребама.

* 4:26 На грчком Христос.

³⁶ Тако је и неки Левит по имену Јосиф, родом с Кипра, кога су апостоли прозвали Варнава (што значи „син утехе“),

³⁷ продао њиву коју је поседовао, а новац предао апостолима.

5

Ананија и Сафира

¹ И неки Ананија је са својом женом Сафиром такође продао своје имање.

² Међутим, он је у договору са својом женом задржао део новца, а остало предао апостолима.

³ Тада му је Петар рекао: „Ананија, зашто је Сатана обузео твоје срце, те си слагао Духу Светоме и задржао за себе део новца који си добио за своје имање?

⁴ Зар имање не би остало твоје да га ниси продао? А кад си га већ продао, зар новцем ниси могао да располажеш како си хтео? Зашто си у свом срцу одлучио да учиниш ово? Ти ниси слагао људима, већ Богу.“

⁵ Чим је Ананија чуо ове речи, срушио се и умро. Велики страх је обузео све који су то чули.

⁶ Тада су младићи устали, умотали његово тело, изнели га и сахранили.

⁷ Око три сата касније дође Ананијина жена Сафира, не знајући ништа о ономе што се десило.

⁸ Петар је упита: „Да ли сте за толико новаца продали ваше имање?“ „Да, управо за толико“ – одговори она.

⁹ Тада јој Петар рече: „Зашто сте се договорили да ставите на кушњу Духа Господњег? Ево, пред вратима су они што су сахранили твога мужа. И тебе ће изнети.“

¹⁰ Она истог трена паде до његових ногу и издахну. Када су младићи ушли, затекли су је мртву, па су и њу изнели и сахранили је поред њеног мужа.

¹¹ Велики страх је обузео целу Цркву и све оне који су чули о овоме.

Раст Цркве

¹² Преко апостола се догађало много знакова и чуда у народу. А верујући су се једнодушно окупљали у Соломоновом трему.

¹³ Нико се од осталих није усуђивао да им се придружи, али их је народ веома хвалио.

¹⁴ Ипак, све је више било мушкараца и жена који су веровали у Господа.

¹⁵ Тако су људи стављали болеснике на постеље и носила и износили их на улице, не би ли како Петрова сенка осенила кога од њих – док он пролази.

¹⁶ Чак су и житељи из околине Јерусалима доносили оне који су били болесни и опседнути нечистим духовима, и сви су били излечени.

Поновно прогонство апостола

¹⁷ Тада су се дигли Првосвештеник и све његове присталице из садужејске странке, и ван себе од зависти,

¹⁸ ухватили апостоле и бацили их у јавну тамницу.

¹⁹ Међутим, анђео Господњи је у току ноћи отворио врата тамнице, извео их и рекао им:

²⁰ „Идите у храм и проповедајте све о овом новом животу.“

²¹ Када су они то чули, ушли су у храм у рану зору и поучавали народ.

У међувремену су дошли Првосвештеник и његове присталице, сазвали састанак Великог већа са свим старешинама израиљског народа, и наредили да се апостоли доведу из тамнице.

22 Али, када су стражари отишли у тамницу, нису их тамо затекли, па су се вратили и рекли:

23 „Врата ћелије су била добро закључана, а стражари су стајали пред вратима. Ипак, кад смо отворили врата, нисмо нашли никога.“

24 Кад су заповедник храмске страже и водећи свештеници чули овај извештај, били су у недоумици, питајући се шта је то могло да се догоди са њима.

25 Тада је неко дошао и јавио им: „Ено, они људи које сте јуче бацили у тамницу стоје у храму и поучавају народ!“

Пред Великим већем

26 Тада је заповедник храмске страже лично отишао са стражарима и одвео апостоле, али не присилно, јер су се плашили да их људи не каменују.

27 Када су их довели, извели су их пред Велико веће. Тада их је Првосвештеник упитао:

28 „Зар вам нисмо строго забранили да поучавате у Исусово име? А ви сте пак читав Јерусалим напунили вашим учењем и хоћете да свалите на нас кривицу за смрт тог човека.“

29 Петар и апостоли су им одговорили: „Богу се треба више покоравати него људима.

30 Бог наших отаца је васкрсао из мртвих Исуса, кога сте ви убили приковавши га на дрво.

31 Али, Бог га је узвисио и поставио себи с десне стране као Кнеза и Спаситеља, да би Израиљу омогућио покајање и опроштење греха.

32 Ми смо сведоци свега тога, заједно са Духом Светим кога је Бог дао онима који су му послушни.“

Гамалилова мудрост

33 Када су чланови Великог већа чули ово, толико су се разбеснели, да су наумили да их убију.

³⁴ Али тада је у Великом већу устао неки учитељ Закона по имену Гамалило, фарисеј кога је сав народ поштовао, и заповедио да се апостоли на кратко изведу.

³⁵ Затим им се обратио: „Израиљци, добро размислите шта ћете учинити с овим људима.

³⁶ Пре неког времена појавио се Тевда који је тврдио за себе да је неко и нешто. Њему се придружило четири стотине људи, али је он био убијен, а сви његови следбеници су се разбежали, те је цела ствар пропала.

³⁷ После овога, у време пописа, појавио се Јуда Галилејац и подигао народ на буну. Али и он је погинуо, а сви његови следбеници су се разбежали.

³⁸ Зато вам сада саветујем да се оканете ових људи и пустите их да иду. Јер, ако њихов наум или њихово деловање потиче од људи, то ће пропасти.

³⁹ Но, ако то потиче од Бога, онда нећете моћи да их уништите, јер бисте се тако показали као они који се боре против Бога.“

Они су се сложили с њим,

⁴⁰ и кад су позвали апостоле наредили су да их ишибају. Затим су им запретили да више не проповедају у Исусово име, па су их пустили.

⁴¹ Апостоли су напустили Велико веће радујући се што су били удостојени да поднесу срамоту ради његовог имена.

⁴² Ипак, нису престали да сваког дана у храму и по кућама поучавају и навешћују Радосну вест о Христу Исусу.

6

Избор седморице ђакона

¹ Тих дана, када је број ученика растао, *Јевреји који су говорили грчки* почели су да се жале на *домаће* Јевреје, јер су њихове удовице биле занемариване приликом свакодневне поделе хране.

² Зато су Дванаесторица сазвала сабор ученика и рекла: „Не би било у реду да ми занемаримо службу проповедања речи Божије, да бисмо се бавили расподелом хране.

³ Зато, браћо, одаберите међу собом седморицу осведочених људи, пуних Духа и мудрости. Њих ћемо поставити да врше ову службу,

⁴ а ми ћемо се посветити молитви и служби проповедања.“

⁵ Овај предлог се свидео свима окупљенима, па су изабрали Стефана, човека пуног вере и Духа Светога, затим Филипа, Прохора, Никанора, Тимона, Пармена и Николу из Антиохије, који се био обратио на јудејску веру.

⁶ Ове су довели пред апостоле који су се помолили и положили на њих руке.

⁷ Божија реч се ширила, а број ученика у Јерусалиму се веома умножио. Међу њима је био и знатан број јудејских свештеника који су прихватили веру.

Стефан пред Већем

⁸ А Стефан је, испуњен *Божијом* милошћу и силом, чинио велика чуда и знаке међу народом.

⁹ Међутим, дошли су неки из такозване Синагоге либертинаца – Јевреји из Кирина, Александрије, те неки из Киликије и Мале Азије, и упустили се у расправу са Стефаном.

¹⁰ Ипак, нису могли да се супротставе његовој мудрости, јер га је Дух потицао да говори.

¹¹ Због тога су подговорили неке људе да изјаве: „Чули смо да је Стефан погрдно говорио против Мојсија и Бога.“

¹² Побунили су и народ, старешине и зналце Светог писма, па су му пришли, ухватили га и извели пред Велико веће.

¹³ Ту су довели лажне сведоке који су говорили: „Овај човек не престаје да говори против храма и Закона.“

¹⁴ Чули смо, наиме, да је рекао да ће Исус Назарећанин разорити овај храм и изменити обичаје које нам је Мојсије предао.“

¹⁵ Сви који су седели у Великом већу су упрли поглед у Стефана и приметили да му је лице као лице анђела.

7

Стефанов говор

¹ Тада је Првосвештеник упитао Стефана: „Јесу ли ове оптужбе истините?“

² Стефан је на ово одговорио: „Браћо и оци, слушајте ме. Славни Бог објавио се нашем оцу Аврахаму у Месопотамији, пре него што се настанио у Харану,

³ и наложио му: 'Иди из своје земље и од своје родбине, па пођи у земљу коју ћу ти показати.'

⁴ Аврахам је напустио Халдејску земљу и настанио се у Харану. После смрти његовог оца, Бог га је преселио у ову земљу у којој ви сада живите.

⁵ У њој му ни стопу није дао у посед, али му је обећао да ће је дати у посед њему и његовом потомству после њега, иако још није имао деце.

⁶ Бог му је такође рекао да ће његови потомци бити дошљаци у туђој земљи. Тамо ће робовати и бити тлачени четири стотине година:

⁷ 'Народу коме буду робовали ја ћу судити, а на крају ће изаћи оданде и служити ми на овом месту.'

⁸ Бог је онда са Аврахаом склопио савез, чији је знак обрезање. Њему се родио Исак кога је обрезао осмога дана. Исак је обрезао Јакова, а Јаков дванаест родоначелника.

⁹ Родоначелници су били љубоморни на свог брата Јосифа, па су га продали као роба у Египат. Ипак, Бог је био са њим

¹⁰ и избавио га од свих његових невоља. Пошто га је Бог обдарио мудрошћу, стекао је наклоност фараона, египатског цара, који га је поставио да управља Египтом и целим својим двором.

¹¹ Тада је у Египту и Ханану настала глад и велика беда, тако да наши преци нису могли да набаве храну.

¹² Кад је Јаков чуо да у Египту има жита, послао је тамо наше очеве први пут.

¹³ Када су се тамо нашли по други пут, Јосиф је обзнанио својој браћи ко је он. Тако је фараон сазнао за Јосифову породицу.

¹⁴ Јосиф је онда послао по свога оца Јакова и сву своју родбину – укупно седамдесет пет особа.

¹⁵ Тако је Јаков отишао у Египат где је умро он и наши очеви.

¹⁶ Њихова тела су била пренесена у Сихем и положена у гроб који је Аврахам био купио од Еморових синова за одређену своту.

¹⁷ Приближавало се време да Бог испуни обећање које је уз заклетву дао Аврахаму. Народ је растао и множио се у Египту,

¹⁸ све док Египтом није завладао нови цар који није познавао Јосифа.

¹⁹ Он је лукаво поступио са нашим народом: злостављао је наше претке и присиљавао их да своју новорођенчад остављају напољу да умру.

²⁰ У то време, родио се Мојсије. Био је прелепо дете. Три месеца је био одгајан у очевој кући.

²¹ Када су га оставили напољу, фаранова ћерка га је узела и одгојила га себи за сина.

²² Мојсије је, одгојен у свој мудрости Египта, био чувен по својим речима и делима.

²³ Када му је било четрдесет година, дође му на памет да посети своју браћу Израиљце.

²⁴ Кад је видео како један од њих бива злостављан, он му прискочи у помоћ и освети га – убивши Египћанина.

²⁵ Мислио је да ће његови сународници схватити да им Бог преко њега шаље избављење, али они то нису разумели.

²⁶ Следећег дана је затекао два Израиљца како се туку. Покушао је да их помири говорећи: 'Људи, ви сте браћа! Зашто злостављате један другога?'

²⁷ Но, онај што је злостављао свога ближњег, одгурну га и рече му: 'Ко је тебе поставио за главару и судију над нама?'

²⁸ Хоћеш ли и мене да убијеш као што си јуче убио Египћанина?'

²⁹ На те речи Мојсије побегне из Египта и настани се као дошљак у мадијанској земљи. Тамо су му се родила два сина.

³⁰ После четрдесет година, указао му се анђео у пламтећем огњу из једног грма, у пустињи код планине Синај.

³¹ Кад је Мојсије то видео, задивио се призором. Али када је пришао грму да боље осмотри, чуо је глас Господњи:

³² 'Ја сам Бог твојих отаца; Бог Аврахамов, Исаков и Јаковљев.' Дрхтећи од страха, Мојсије се није више усуђивао да дигне поглед.

³³ Бог му је затим рекао: 'Изуј обућу са својих ногу, јер је место на коме стојиш свето тло.'

³⁴ Уистину сам видео невоље мога народа у Египту и чуо његово уздисање и зато сам сишао да их избавим. А сад пођи, ја те шаљем у Египат!'

³⁵ Дакле, истог оног Мојсија кога су одбацили рекавши: 'Ко је тебе поставио за главару и судију над нама?', Бог је сада послао као владара и избавитеља преко анђела који му се указао у грму.

³⁶ Он их је извео оданде, чинећи чуда и знаке у египатској земљи, на Црвеном мору и у пустињи током четрдесет година.

³⁷ То је онај исти Мојсије који је рекао Израиљцима: 'Бог ће вам подићи пророка од ваше браће, као што сам ја.'

³⁸ Он је био на сабору у пустињи, а анђеол је говорио с њим и с нашим прецима на гори Синај; он је примио речи живота и предао их нама.

³⁹ Међутим, наши преци нису хтели да га послушају, него су га одбацили и својим се срцем вратили у Египат.

⁴⁰ Рекли су Арону: 'Направи нам богове који ће ићи пред нама, јер не знамо шта се догодило са оним Мојсијем који нас је извео из Египта.'

⁴¹ Тих дана су направили кип телета и принели му жртву, веселећи се ономе што су својим рукама направили.

⁴² Тада се Бог окренуо од њих, и препустио их да служе небеској војсци, баш као што је записано у Књизи пророка:

’Мени ли сте приносили житне жртве и приносе
у пустињи четрдесет година,
о, доме Израиљев?!

⁴³ Не, него сте носили Молохов шатор
и звезду бога вашег Рефана;

ликове које сте начинили да им се клањате.
Зато ћу вас изгнати и даље од Вавилона.’

⁴⁴ Наши преци су у пустињи имали Шатор сведочанства. Бог је наложио Мојсију, док је разговарао с њим, да Шатор изради према нацрту који је видео.

⁴⁵ Шатор који су примили, наши преци су унели у земљу, што су под Исусом Навином освојили од многобожаца, које је Бог отерао испред њих. Шатор је остао тамо све до времена цара Давида.

⁴⁶ Он је стекао Божију наклоност, па је тражио од Бога да му дозволи да сагради Пребивалиште за Бога Јаковљевог.

⁴⁷ Ипак, тек је Соломон саградио Дом Богу.

⁴⁸ Али, Свевишњи не пребива у храмовима направљеним људским рукама, као што и пророк каже:

⁴⁹ ’Небеса су престо мој,
а земља постоље за ноге моје.

Какву кућу ћете ми саградити?

И где је место мога почивања? – пита Господ.

⁵⁰ Није ли све то моја рука начинила?’

⁵¹ О, ви тврдоглави и необрезани у срцу и ушима!
Ви се увек противите Духу Светом, као што су то чинили и ваши преци

⁵² Кога од пророка ваши преци нису прогонили? Убили су чак и оне што су најављивали долазак Праведника, кога сте ви сада издали и убили.

⁵³ Ви сте на заповест анђела примили Закон, али га нисте послушали.“

Стефанова смрт

⁵⁴ Када су они то чули, ускипео је бес у њима, па су почели да шкргућу зубима на њега.

⁵⁵ Тада је Стефан, испуњен Духом Светим, упро поглед у небо и угледао Божију славу и Исуса како стоји с десне стране Бога.

⁵⁶ Затим је рекао: „Гле, видим отворено небо и Сина Човечијег како стоји с десне стране Богу.“

⁵⁷ На то су они подигли велику вику, зачепили своје уши и једнодушно навалили на њега.

⁵⁸ Одвукли су га изван града где су га каменовали. Сведоци су своје огртаче дали на чување младићу који се звао Савле.

⁵⁹ Док су га каменовали, Стефан је зазивао Бога и говорио: „Господе Исусе, прими мој дух!“

⁶⁰ Затим је пао на колена и гласно повикао: „Господе, не урачунај им овај грех!“ Након што је ово изговорио, уснуо је.

Ширење Цркве

8

¹ А Савле је одобравао Стефаново убиство. Тог дана је настао велики прогон цркве у Јерусалиму, па су се сви, изузев апостола, расејали по Јудеји и Самарији.

² Стефана су, пак, сахранили побожни људи и уз велику жалост га оплакали.

³ А Савле је пустошио Цркву; залазио је од куће до куће и одвлачио мушкарце и жене у тамницу.

Филип у Самарији

⁴ Они који су били расејани, навештавали су Радосну вест где год су пролазили.

⁵ Тако је Филип отишао у један град у Самарији и објављивао им Христа.

⁶ Сав народ је пажљиво слушао његове речи и гледао знаке које је чинио.

⁷ Наиме, нечисти духови су уз гласне крике излазили из људи који су били њима опседнути, а и много одузетих и хромих је било исцељено.

⁸ Тада је настала велика радост у граду.

Симон врачар

⁹ У том граду је дуже времена живео неки човек по имену Симон, који је својим врачањем задивљавао народ у Самарији. Говорио је за себе да је он нешто посебно,

¹⁰ те су га уважавали и угледни и неугледни, изјављујући: „Овај човек је заиста сила Божија, за коју се каже да је велика.“

¹¹ Приклањали су му се, јер их је дуже времена задивљавао својим врачањем.

¹² Али када су поверовали Филипу, који је проповедао о Радосној вести Царства Божијег и о имену Исуса Христа, крштавали су се и мушкарци и жене.

¹³ Чак је и сам Симон узверовао. Након што је био крштен, стално је био уз Филипа; био је задивљен гледајући знаке и велика чуда која су се догађала.

¹⁴ Када су апостоли у Јерусалиму чули да су Самарјани прихватили Божију реч, послали су тамо Петра и Јована.

¹⁵ Када су ови стигли, помолили су се за Самарјане да приме Светог Духа.

¹⁶ Наиме, ни на кога од њих још није био сишао Свети Дух, већ су били крштени само у име Господа Исуса.

¹⁷ Апостоли су положили руке на њих, те су примили Духа Светога.

¹⁸ Кад је Симон видео да се Дух даје полагањем руку апостола, понудио им је новац

¹⁹ рекавши: „Дајте и мени ту власт да свако на кога положим руке прими Духа Светога.“

²⁰ Петар му је одговорио: „Нека твој новац пропадне заједно с тобом кад си мислио да новцем можеш да стекнеш Божији дар.

²¹ Ти немаш ни дела ни удела у овој служби, јер твоје срце није право пред Богом.

²² Покај се за то зло и моли се Господу, не би ли ти опростио што си то наумио у свом срцу.

²³ Видим, наиме, да си пун горког отрова и у оковима неправде.“

²⁴ „Молите се Господу за мене – молио их је Симон – да ми се не догоди ништа од овога што сте рекли.“

²⁵ Након што су им сведочили и објавили им реч Господњу, *Петар и Јован* су се вратили у Јерусалим, проповедајући уснут Радосну вест у многим самарјанским селима.

Обраћење Етиопљанина

²⁶ Тада је анђео Господњи рекао Филипу: „Спреми се и крени на југ, према путу што се од Јерусалима спушта према Гази; тај пут је пуст.“

²⁷ Филип се спремио и отишао. Баш тада наиђе неки Етиопљанин, евнух, великодостојник етиопске царице Кандаке, и надгледник целе њене ризнице. Он је дошао у Јерусалим да се поклони Богу.

²⁸ Враћајући се кући седео је у својим кочијама и читао Књигу пророка Исаије.

29 Тада Дух рече Филипу: „Иди и држи се тих кочија.“

30 Филип је притрчао кочијама, па кад је чуо да Етиопљанин чита из пророка Исаије, упита га: „Да ли разумеш то што читаш?“

31 „Како да разумем – одговори Етиопљанин – када нема никога да ми објасни?“ Затим је позвао Филипа да седне с њим.

32 У одељку из Писма који је Етиопљанин читао, писало је следеће:

„Као овца на клање је вођен,
и као јагње немо пред онима који га стрижу,
тако није отворио уста своја.

33 Био је понижен и правде лишен.

Ко ће причати о његовом потомству
пошто му се живот са земље узима?“

34 Евнух је упитао Филипа: „Реци ми, молим те, о коме то пророк говори? О себи или о неком другом?“

35 Тада му је Филип, полазећи од истог одељка Писма, објавио Радосну вест о Исусу.

36 Путујући тако, дошли су до неке воде. Евнух рече: „Ево воде! Шта ми брани да будем крштен?“

37 „Може – одговори Филип – ако верујеш свим својим срцем.“ „Верујем – рече евнух – да је Исус Христос Син Божији.“

38 Наредио је да се кочија заустави. Затим су обојица, Филип и евнух, сишли у воду, па га је Филип крстио.

39 Када су изашли из воде, Дух Божији изненада узе Филипа, и евнух га више није видео. Ипак, наставио је својим путем радујући се.

40 Филип се, међутим, нашао у Азоту, па је путујући проповедао Радосну вест по свим градовима све док није дошао у Кесарију.

9

Савлово обраћење

¹ Савле је, у међувремену, и даље љутито претио да ће побити ученике Господње. Зато је отишао код Првосвештеника

² и од њега затражио писмено одобрење за синагоге у Дамаску, да ако нађе следбенике Пута Господњег, било мушкарце или жене, може да их свезане спроведе у Јерусалим.

³ Када се приближио Дамаску, одједном га је обасјало јако светло са неба.

⁴ Тада је пао на земљу и зачуо глас који му рече: „Савле! Савле! Зашто ме прогониш?“

⁵ „Ко си ти, Господе?“ – упитао је Савле. „Ја сам Исус кога ти прогониш“ – одговори глас.

⁶ „А сад устани и уђи у град и тамо ће ти се рећи шта треба да радиш.“

⁷ Савлови пратиоци су занемели; чули су глас, али нису видели никога.

⁸ Када је Савле устао са земље, отворио је очи, али ништа није могао да види, тако да су га узели за руку и довели у Дамаск.

⁹ Три дана није могао да види, а за то време није ни јео ни пио.

¹⁰ У Дамаску је живео неки ученик по имену Ананија. Њему је Господ у виђењу рекао: „Ананија!“ „Ево ме, Господе“ – одговорио је Ананија.

¹¹ „Иди у Јудину кућу – рече Господ – у улицу која се зове 'Права', и потражи Таршанина по имену Савле. Он се управо сада моли.

¹² Савле је у виђењу видео човека по имену Ананија како улази и ставља руке на њега да би прогледао.“

13 Ананија му одговори: „Господе, чуо сам од многих да је овај човек нанео много зла твом светом народу у Јерусалиму.

14 Чак и овде има овлашћење од Првосвештеника да свеже све који призивају твоје име.“

15 Господ му рече: „Иди, јер је он оруђе које сам изабрао да објави моје име народима, царевима, и народу израиљском.

16 Ја ћу му, наиме, показати колико мора да претрпи за моје име.“

17 Ананија је отишао, ушао у кућу и положио своје руке на њега, те рекао: „Брате Савле! Господ Исус, који ти се указао на путу којим си ишао, послао ме је да прогледаш и да се напуниш Светог Духа.“

18 Истог тренутка са његових очију спаде нешто као крљушт, те је прогледао. Тада је устао и био крштен.

19 Потом је појео нешто хране, па се окрепио. Неколико дана је провео са ученицима из Дамаска,

20 и одмах почео да проповеда по синагогама да је Исус Син Божији.

Савле се враћа у Јерусалим

21 Сви који су га слушали, чудили су се: „Није ли ово онај – питали су се – што је у Јерусалиму истребљивао оне који зазивају то име? Зар није дошао овде да их свезане доведе пред водеће свештенике?“

22 Савлово проповедање бивало је све силније, па је Јевреје из Дамаска остављао без речи, доказујући да је Исус Христос.

23 Након дуже времена, Јевреји скују заверу да га убију.

24 Савле је, међутим, сазнао за њихову намеру. Јевреји су, пак, и дању и ноћу будно мотрили на градска врата да би га убили.

25 Но, ученици су га ноћу спустили у кошари преко градских зидина.

26 Кад је Савле дошао у Јерусалим, покушао је да се придружи ученицима. Ипак, сви су га се плашили, јер нису веровали да је заиста ученик.

27 Тада га је Варнава прихватио и одвео га апостолима. Испричао је апостолима како је Савле видео Господа који му је говорио и како је у Дамаску храбро проповедао у Исусово име.

28 Тако је Савле остао са њима, па је ишао по Јерусалиму и храбро проповедао у Исусово име.

29 Говорио је и расправљао са Јеврејима који су говорили грчки, али су и они настојали да га убију.

30 Када су то браћа сазнала, одвели су га у Кесарију и оданде га послали у Тарс.

31 И тако је Црква уживала мир у целој Јудеји, Галилеји и Самарији. Подизала се и живела у страхопоштовању према Господу, растући бројчано потпором Светога Духа.

Енејино оздрављење

32 Једном је Петар обилазио све цркве, па је свратио к светима који су живели у Лиди.

33 Тамо је нашао човека по имену Енеја који је осам година одузет лежао на постељи.

34 Петар му рече: „Енеја, Исус Христос те исцељује; устани и намести свој кревет!“ Енеја устаде истог трену.

35 Када су видели Енеју, сви становници Лиде и Сарона су се окренули Господу.

Васкрсење Тавите

36 У Јопи је, опет, живела нека ученица по имену Тавита (што у преводу значи „Кошута“), која је увек чинила добра дела и помагала сиромашнима.

³⁷ Баш у то време се разболела и умрла. Окупали су је и положили у собу на спрату.

³⁸ Пошто је Лида била близу Јопе, ученици, чувши да је Петар тамо, послаше му два човека са молбом: „Дођи к нама без оклевања!“

³⁹ Петар је устао и отишао са њима. Чим је стигао, одвели су га у горњу собу. Све удовице су стајале око њега; плакале су и показивале хаљине и огртаче које је Тавита израдила док је била са њима.

⁴⁰ Тада је Петар све њих послао напоље, па је клекнуо и помолио се. Затим се окренуо према мртвом телу и рекао: „Тавита, устани!“ Она отвори очи, угледа Петра и седе.

⁴¹ Он је прихвати за руку и подиже је. Затим је позвао верујуће и удовице, и показао им је живу.

⁴² За ово су сазнали сви становници Јопе, те су многи од њих поверовали у Господа.

⁴³ Петар је, пак, остао извесно време у Јопи код неког Симона кожара.

10

Петар и Корнелије

¹ У Кесарији је живео неки човек по имену Корнелије који је био капетан такозване Италијанске чете.

² Био је побожан и богобојазан човек, а тако и цели његов дом. Давао је много милостиње народу и стално се молио Богу.

³ Он је у виђењу, око три сата поподне*, јасно видео Божијег анђела који је дошао к њему и ословио га: „Корнелије!“

⁴ Корнелије се загледао у њега и сав уплашен упитао: „Шта је, Господе?“ Анђео му одговори: „Твоје

* **10:3** На грчком *девети час*.

су молитве и милостиње узашле к Богу као жртва споменица.

⁵ А сад, пошаљи некога у Јопу да доведе Симона који се зове Петар.

⁶ Он је одсео код неког Симона кожара, чија кућа се налази покрај мора.“

⁷ Кад је анђеол који му је говорио отишао, Корнелије је позвао двојицу својих слугу и једног побожног војника из његове пратње.

⁸ Након што им је све испричао, послао их је у Јопу.

Петрово виђење

⁹ Сутрадан, око подне, док су се путујући приближавали граду, Петар се попео на кров да се помоли.

¹⁰ Уто је огладнео, па је хтео да поједе нешто. Док су му припремали јело, пао је у занос.

¹¹ Угледао је отворено небо и нешто као велико платно завезано на четири краја како се спушта на земљу.

¹² У њему су биле све врсте четвороножних животиња, гмизаваца и птица.

¹³ Тада му рече неки глас: „Устани, Петре, закољи и једи!“

¹⁴ „Нипошто, Господе – одговори Петар – јер никада нисам окусио ништа опогањено или обредно нечисто.“

¹⁵ Глас му се по други пут обратио: „Не називај нечистим оно што је Бог прогласио чистим!“

¹⁶ Ово се поновило три пута, а онда се платно вратило на небо.

Корнелијеви људи код Петра

¹⁷ Док је Петар био у недоумици питајући се шта би могло да значи виђење које је имао, стигли су људи које је послао Корнелије. Пошто су се распитали за Симонову кућу, стали су пред врата,

¹⁸ па су позвали и упитали да ли је ту одсео Симон звани „Петар“.

¹⁹ Док је Петар још увек размишљао о виђењу, рече му Дух: „Ево, траже те три човека.

²⁰ Устани, сиђи доле и пођи с њима без оклевања, јер сам их ја послао.“

²¹ Петар је сишао к људима и рекао им: „Ја сам онај кога тражите. Због чега сте дошли?“

²² Они су му одговорили: „Послао нас је капетан Корнелије, праведан и богобојазан човек, кога сав јудејски народ поштује. Њему је свети анђео наложио да те позове у његов дом, да чује шта имаш да кажеш.“

²³ Петар их је, затим, позвао унутра и угостио.

Петар у кући римског заповедника

Сутрадан се Петар спреми и крене са гласницима. Са њим је пошло и неколико браће из Јопе.

²⁴ Следећег дана је стигао у Кесарију. Ту их је чекао Корнелије који је позвао своју родбину и најближе пријатеље.

²⁵ Кад је Петар ушао у кућу, Корнелије му изађе у сусрет, паде пред његове ноге и поклони му се.

²⁶ Но, Петар га подиже говорећи: „Устани, ја сам само човек.“

²⁷ Разговарајући с њим, *Петар* је ушао у кућу где је затекао много окупљених.

²⁸ Онда им се Петар обратио: „Ви знате да Јеврејину није допуштено да се дружи са странцем или да долази код њега. Ипак, Бог ми је показао да ниједног човека не називам поганим или нечистим.

²⁹ Зато сам дошао без поговора кад сте ме позвали. Питам се, стога, зашто сте ме позвали?“

³⁰ Корнелије одговори: „Пре три дана, баш у ово време, око три сата поподне[†], молио сам се у својој

[†] **10:30** *Девети час.*

кући. Изненада, неки човек у сјајној одећи стаде преда ме

³¹ и рече ми: 'Корнелије, Бог је услишио твоју молитву и сећа се твојих милостиња.

³² Пошаљи некога у Јопу и позови Симона који се зове Петар. Он је гост у кући Симона кожара која се налази покрај мора.'

³³ Зато сам сместа послао по тебе. Добро си урадио што си дошао. Сада смо сви ми овде пред Богом да чујемо све што ти је Господ заповедио."

³⁴ Петар поче да говори: „Сада јасно видим да Бог није пристран,

³⁵ него да из сваког народа прихвата оног који га се боји и чини правду.

³⁶ Бог је послао поруку израиљском народу, објављујући Радосну вест о миру посредством Исуса Христа, који је Господ свима.

³⁷ Ви знате шта се догодило у целој Јудеји, почевши од Галилеје, после крштења које је Јован Крститељ проповедао.

³⁸ Знате и за Исуса из Назарета, кога је Бог помазао Светим Духом и силом. Он је ишао околу и чинио добро, лечећи све оне који су били под влашћу ђавола, јер је Бог био са њим.

³⁹ Ми смо сведоци свега што је учинио по целој јудејској земљи и у Јерусалиму. Њега су убили обесивши га на дрво,

⁴⁰ али га је Бог васкрсао трећег дана и омогућио му да се појави.

⁴¹ Не свему народу, већ само сведоцима које је Бог унапред изабрао. То смо ми који смо јели и пили са њим после његовог васкрсења из мртвих.

⁴² Он нам је наложио да проповедамо народу и сведочимо да га је Бог одредио за судију живима и

мртвима.

⁴³ За њега сведоче сви пророци да његовим именом прима опроштење греха свако ко верује у њега.“

⁴⁴ Док је Петар још говорио, Свети Дух је сишао на све који су слушали поруку.

⁴⁵ Верујући Јевреји који су дошли са Петром били су запањени да је Бог и на незнабошце излио дар Духа Светога.

⁴⁶ Чули су их, наиме, како говоре другим језицима и величају Бога. Тада је Петар упитао:

⁴⁷ „Може ли ко да забрани овима да буду крштени? И они су примили Светога Духа баш као и ми.“

⁴⁸ Тада је заповедио да се крсте у име Исуса Христа. Петра су, потом, замолили да проведе неколико дана са њима.

11

Петров извештај јерусалимској цркви

¹ Апостоли и браћа широм Јудеје чули су да су незнабошци прихватили реч Божију.

² Када се Петар вратио у Јерусалим, неки од обрезаних верника су му приговарали:

³ „Ушао си у кућу необрезаних људи и јео са њима.“

⁴ Петар је тада почео да им редом објашњава шта се збило:

⁵ „Док сам био у Јопи и молио се, у заносу сам имао виђење: са неба се спуштало нешто као велико платно завезано на сва четири краја, и дошло до мене.

⁶ Пажљиво га осматривши, запазио сам у њему четвороножне животиње, дивље звери, гмизавце и птице.

⁷ Уто зачух глас који ми је рекао: 'Устани, Петре, закољи и једи!'

⁸ Ја одговорих: 'Нипошто, Господе! Никада нешто погано или нечисто није ушло у моја уста.'

⁹ Глас ми је по други пут проговорио: 'Не називај нечистим оно што је Бог прогласио чистим!'

¹⁰ Ово се поновило три пута, а онда је све то било одвучено на небо.

¹¹ Баш у том часу су дошла три човека и зауставила се пред кућом у којој смо били; били су послани из Кесарије по мене.

¹² Дух ми је рекао да пођем с њима без оклевања. Са мном су пошла и ова шесторица браће, па смо отишли у кућу онога човека.

¹³ Он нам је испричао како је у својој кући видео анђела који је стао пред њега и рекао: 'Пошаљи неког у Јопу и позови Симона прозваног Петра.

¹⁴ Он ће ти саопштити речи преко којих ћеш се спасти и ти и твоји укућани.'

¹⁵ Ја сам тек почео да говорим, кад ли на њих сиђе Свети Дух, баш као што је сишао на нас у почетку.

¹⁶ Сетих се тада речи Господње: 'Јован је крштавао водом, а ви ћете бити крштени Светим Духом.'

¹⁷ Ако је, дакле, Бог њима дао исти дар као и нама када смо поверовали у Господа Исуса Христа, ко сам ја да спречим Бога у томе?"

¹⁸ Када су то чули, умирили су се и почели да славе Бога говорећи: „Бог је, дакле, и незнабошцима омогућио покајање које води у живот!"

Црква у Антиохији

¹⁹ А они што су се расејали због прогонства које је настало кад је Стефан страдао, дошли су све до Феникије, Кипра и Антиохије. Реч нису проповедали ником другом осим Јеврејима.

²⁰ Ипак, међу њима је било неких Кипрана и Киринајеца. Стигавши у Антиохију, они су говорили и Грцима објављујући им Радосну вест о Господу Исусу.

²¹ Рука Господња је била са њима, па је велико мноштво људи поверовало обративши се Господу.

²² Вест о њима је дошла и до ушију цркве у Јерусалиму, па су послали Варнаву у Антиохију.

²³ Када је стигао и видео шта је Бог учинио по својој милости, веома се обрадовао, па их је храбрио да, одлучни у срцу, остану верни Господу.

²⁴ Варнава је био честит човек, испуњен Светим Духом и вером. Много народа је тада пришло Господу.

²⁵ Варнава је затим отишао у Тарс да нађе Савла.

²⁶ Када га је нашао, довео га је у Антиохију. Ту су се годину дана састајали са црквом и поучавали велики број људи. У Антиохији су ученици први пут названи „хришћанима.“

²⁷ Тих дана су у Антиохију дошли пророци из Јерусалима.

²⁸ Један од њих, по имену Агав, устао је, и надахнут Духом прорекао да ће велика глад задесити читав свет. То се и догодило за време Клаудијеве *владавине*.

²⁹ Ученици су одлучили да пошаљу помоћ браћи у Јудеји – свако према својим могућностима.

³⁰ Тако су и учинили пославши дар старешинама преко Варнаве и Савла.

12

Петар у затвору

¹ У то време је цар Ирод почео да злоставља неке чланове цркве.

² Тако је погубио мачем Јакова, Јовановог брата.

³ Када је цар видео да је то по вољи Јеврејима, наредио је да ухапсе и Петра. То се догодило током празника Бесквасних хлебова.

⁴ Пошто га је ухапсио, бацио га је у тамницу и предао на чување стражи подељеној у четири групе од по четири војника. Намеравао је да га после Пасхе изведе пред народ.

⁵ Док су Петра чували у тамници, црква се жарко молила Богу за њега.

⁶ Ноћ пре него што је Ирод намеравао да га изведе, Петар је спавао између двојице војника двоструко окован, док су стражари пред вратима чували тамницу.

Чудесно ослобођење

⁷ Изненада се појави анђео Господњи и светлост обасја ћелију. Анђео куцну Петра у ребра и пробуди га говорећи: „Хајде, устани брзо!“ Окови спадоше са Петрових руку.

⁸ Анђео настави: „Опаши се и обуј своје сандале!“ Петар уради тако. Онда му анђео рече: „Заогрни се огртачем и пођи за мном.“

⁹ Петар је изашао и кренуо за њим. Није знао да је то, што је анђео урадио, стварност, него је мислио да има виђење.

¹⁰ Прошли су поред прве и друге страже, те дошли до гвоздених врата која воде у град. Сама су се отворила пред њима, те су изашли. Када су прошли једну улицу, анђео одједном оде од њега.

¹¹ Тада Петар, дошавши к себи, рече: „Сада заиста знам да је Господ послао свога анђела, те ме избавио од Иродове руке и од свега што је јудејски народ очекивао.“

¹² Када је то схватио, дошао је до куће Марије, мајке Јована званог „Марко“, где су се многи окупили на молитву.

¹³ Кад је Петар покуцао на дворишна врата, дошла је слушкиња по имену Ружа да ослухне.

¹⁴ Препознавши Петров глас, од силне радости није отворила врата, него је утрчала унутра и јавила да Петар стоји пред вратима.

¹⁵ „Ти ниси при чистој свести“ – рекли су јој. Но, како је она и даље упорно тврдила своје, рекли су: „То је његов анђео.“

¹⁶ Али Петар је упорно куцао. Када су коначно отворили врата и угледали Петра, били су запањени.

¹⁷ Петар им је дао знак руком да буду тихи, а затим им је испричао како га је Господ извео из тамнице. Још је додао: „Јавите Јакову и осталој браћи за ово.“ Затим је изашао и отишао на друго место.

¹⁸ У зору је настао велики метеж међу војницима, шта се десило са Петром.

¹⁹ Ирод је наредио да га нађу, али га није нашао. Пошто је саслушао стражаре, наредио је да их погубе. Потом је из Јудеје отишао у Кесарију, па је тамо остао.

Иродова смрт

²⁰ Ирод се веома љутио на Тирце и Сидонце. Ипак, они су са здруженим посланством дошли пред њега. Пошто су задобили царевог коморника Власта, молили су за мир, јер је њихова земља увозила храну из царске.

²¹ Уговореног дана, Ирод је, одевен у царску одору, сео на судијску столицу и одржао говор пред народом.

²² Народ је узвикивао: „Ово је глас бога, а не човека!“

²³ Истог часа анђео Господњи удари Ирода, јер није дао част Богу; умро је изједен од црва.

²⁴ Али реч Божија се и даље ширила и расла.

²⁵ Пошто су Варнава и Савле извршили своју службу, вратили су се из Јерусалима и повели са собом Јована званог „Марко“.

Прво мисијско путовање

13

Прво Павлово мисијско путовање

¹ Међу пророцима и учитељима антиохијске цркве били су: Варнава, Симеун кога су звали „Нигер“, Лукије из Кирина, Манайн који је одгојен са царом Иродом тетрархом и Савле.

² Док су једном служили Господу и постили, Свети Дух им је рекао: „Издвојте ми Савла и Варнаву за дело на које сам их позвао.“

³ Тада, након што су постили и молили се, положили су руке на њих, па су их отпремили.

На Кипру

⁴ Павле и Варнава су, послани од Духа Светога, отишли у Селеукију, и одатле отпловили за Кипар.

⁵ Стигавши у Саламину, објављивали су Божију реч по јудејским синагогама. Са собом су водили и Јована као помоћника.

⁶ Путујући по целом острву, стигли су до Пафа. Тамо су срели неког врача, лажног пророка, Јеврејина који се звао Варисус.

⁷ Он је био у пратњи проконзула Сергија Павла, разборитог човека. Овај је тражио да чује Божију реч, па је позвао Варнаву и Савла.

⁸ Међутим, њима се супротставио Елима, врачар (што је превод његовог имена), настојећи да одврати проконзула од вере.

⁹ Тада је Савле, звани и „Павле“, надахнут Духом Светим, упро поглед у њега

¹⁰ и рекао му: „Сине ђавољи и непријатељу свега што је праведно! Пун си сваке врсте лукавства и преваре! Зар нећеш престати да изврнеш праве путеве Господње?!

¹¹ Сад се, ево, Господња рука подиже против тебе: ослепећеш и неко време нећеш видети *светлост сунца*.“

Истог трена густа тама паде на њега, те је тумарао околом и тражио неког да га води за руку.

¹² Када је проконзул видео шта се догодило, поверовао је, задивљен учењем о Господу.

У Антиохији Писидијској

¹³ Након тога су Павле и његови сапутници отпловили из Пафа и дошли у Пергу у Памфилији. Ту их је Јован Марко напустио и вратио се у Јерусалим.

¹⁴ Из Перге су продужили и дошли у Антиохију Писидијску. У суботу су ушли у синагогу и сели.

¹⁵ После читања из Закона и Пророка, старешине синагоге им поручише: „Браћо, ако имате какву реч утехе за народ, реците.“

¹⁶ Павле је устао, дао руком знак и почео да говори: „Израиљци и остали који се бојите Бога, чујте:

¹⁷ Бог овог народа израиљског изабрао је наше очеве и подигао овај народ у туђини, у земљи египатској. Оданде их је својом великом силом извео

¹⁸ и око четрдесет година их стрпљиво подносио у пустињи.

¹⁹ Кад је уништио седам народа у земљи хананској, дао им је у наследство њихову земљу.

²⁰ То је трајало неких четири стотине педесет година.

Након тога, Бог им је дао судије све до пророка Самуила.

²¹ Онда су затражили цара и Бог им је дао Саула, Кисовог сина, из Венијаминовог племена, који је владао четрдесет година.

²² А када га је уклонио, поставио им је Давида за цара, за кога је сам посведочио: 'Нашао сам Давида, Јесејевог сина, човека по моме срцу, који ће учинити све што је по мојој вољи.'

²³ Из његовог потомства је Бог, по свом обећању, подигао Израилу Спаситеља Исуса.

²⁴ Пре његовог доласка, Јован је свем израиљском народу проповедао крштење за покајање од *зреха*.

²⁵ Кад је Јован завршавао своју службу, рекао је: 'За кога ме ви сматрате? Ја нисам он. Али, ево, после мене долази онај коме ја нисам достојан ни сандале на ногама да одвежем.'

²⁶ Браћо, синови Аврахамовог рода и сви ви богобојазни, нама је упућена порука о овом спасењу.

²⁷ Становници Јерусалима и њихове старешине нису препознали Исуса, већ су га осудили. Тако су испунили речи пророка које се сваке суботе читају.

²⁸ Иако нису нашли никакву кривицу која заслужује смрт, тражили су од Пилата да га погуби.

²⁹ А кад су извршили све што је о њему у *Писму* написано, скинули су га са дрвета и положили у гроб.

³⁰ Међутим, Бог га је васкрсао из мртвих,

³¹ те се много дана јављао онима који су са њим дошли из Галилеје у Јерусалим. Они су сада његови сведоци пред народом.

³² И ми вам објављујемо Радосну вест: обећање које је Бог дао нашим прецима,

³³ он је испунио на нама, њиховим потомцима, кад је васкрсао Исуса, баш као што је записано у другом псалму:

'Ти си Син мој,

данас си се мени родио.’

34 А о томе да га је Бог подигао из мртвих, да више никад не подлегне труљењу, овако је речено:

’Ја ћу вам испунити света и поуздана обећања
која сам дао Давиду.’

35 А у једном другом псалму пише:

’Ти нећеш дати да твој Светац трули.’

36 А кад је Давид послужио Божијој намери у своме нараштају, умро је и био сахрањен поред својих предака, те је иструнуо.

37 Али онај кога је Бог васкрсао није подлегао труљењу.

38 Стога знајте, браћо, да вам се посредством Исуса навешћује опроштење греха; од свих њих Мојсијев Закон није могао да вас оправда.

39 Његовим посредством свако ко верује бива оправдан.

40 Зато пазите да вам се не догоди оно што су пророци рекли:

41 ’Гледајте, ругачи,
чудите се и пропадните,

јер, ево, учинићу нешто у ваше дане,
у шта не бисте веровали да вам ко исприча.”

42 Кад су излазили из синагоге, замолили су их да им и идуће суботе говоре о овоме.

43 Кад се скуп разишао, много је Јевреја и побожних обраћеника на јудејску веру кренуло за Павлом и Варнавом. Ови су разговарали са њима и потстицали их да наставе да живе по милости Божијој.

44 Следеће суботе окупио се скоро сав град да чује реч Божију.

45 Међутим, када су Јевреји видели то мноштво људи, обузела их је завист, па су се супротставили,

погрдно се изражавајући о ономе што је Павле говорио.

⁴⁶ Павле и Варнава су им храбро одговорили: „Требало је да се реч Божија проповеда прво вама. Али пошто је ви одбијате и не сматрате себе вреднима вечног живота, ми се окрећемо незнабошцима.

⁴⁷ Јер, тако нам је сам Господ заповедио: 'Одредио сам те да будеш светлост пуцима, да будеш спасење до краја земље.'“

⁴⁸ Кад су то незнабошци чули, радовали су се и славили реч Господњу, па су узверовали сви који су били одређени за вечни живот.

⁴⁹ А реч Господња се ширила по свој околини.

⁵⁰ Међутим, Јевреји су побунили неке од угледних и богобојазних жена и водеће људе у граду, те су покренули прогон против Павла и Варнаве и изгнали их из својих крајева.

⁵¹ Они, стога, отресоше прашину са својих ногу* и одоше у Икониум.

⁵² А ученици су били пуни радости и Светога Духа.

14

У Икониуму

¹ У Икониуму су ушли у јудејску синагогу и проповедали, тако да је поверовало мноштво Јудеја и Грка.

² Међутим, Јевреји који нису поверовали, побунили су незнабошце и окренули њихово расположење против браће.

³ Ипак, Павле и Варнава су остали тамо још дуго времена и одважно проповедали за Господа, који је

* **13:51** Отресање прашине је био симболични чин скидања одговорности са себе.

потврђивао поруку о својој милости омогућавајући да се преко њих догађају знаци и чуда.

⁴ Градско становништво се поделило: једни су стали уз Јевреје, а други уз апостоле.

⁵ Међутим, незнабошци и Јевреји са својим вођама су се уротили против њих да их злоставе и каменују.

⁶ Кад су Павле и Варнава дознали за то, побегли су у ликаонске градове Листру и Дерву, и у њихову околину,

⁷ где су наставили да проповедају Радосну вест.

У Листри

⁸ У Листри су наишли на неког човека који није могао да хода. Он никада није ходао, зато што је од рођења био хром.

⁹ Овај је слушао док је Павле проповедао. Павле га је пажљиво погледао, и пошто је видео да има веру да буде исцељен,

¹⁰ рекао му је снажним гласом: „Усправи се на своје ноге!“ Човек је сместа скочио и почео да хода.

¹¹ Када је мноштво видело шта је Павле учинио, повикали су на ликаонском језику: „Богови у људском обличју су сишли к нама!“

¹² Варнаву су називали Зевсом, а Павла Хермесом због тога што је водио главну реч.

¹³ Тада је свештеник Зевсов, чији се храм налазио у предграђу, дотерао јунце и донео венце пред врата; хтео је да им заједно са народом принесе жртву.

¹⁴ Када су то апостоли Павле и Варнава дочули, раздерали су своју одећу, па су улетели међу народ вичући:

¹⁵ „Људи, шта то радите?! Ми смо обични људи као и ви! Ми вам објављујемо Радосну вест, да се од ових безвредних ствари окренете живоме Богу, који је створио небо и земљу, море и све што је у њима.

¹⁶ Бог је у протеклим временима пустио народе да следе своје путеве.

¹⁷ Ипак, није пропустио да пружи доказ о себи: исказује доброчинства, даје вам кишу са неба и родне године, сити вас храном и пуни вам срца весељем.“

¹⁸ Говорећи ово једва су одвратили народ да им не принесе жртву.

¹⁹ Тада су дошли неки Јевреји из Антиохије и Икониума и наговорили народ, те су каменовали Павла. Онда су га одвукли изван града мислећи да је мртав.

²⁰ Али када су се ученици окупили око њега, он је устао и вратио се у град. Сутрадан је са Варнавом отпутовао за Дерву.

Повратак у Антиохију (сиријску)

²¹ Пошто су навестили Радосну вест у том граду и задобили много ученика, вратили су се у Листру, Икониум и Антиохију.

²² Тамо су утврђивали ученике и храбрили их да буду постојани у вери. Говорили су: „У Царство Божије морамо ући кроз многе невоље.“

²³ У свакој цркви су им поставили старешине, па их уз пост и молитву препустили Господу у кога су поверовали.

²⁴ Затим су прошли кроз Писидију и дошли у Памфилију.

²⁵ У Перги су објавили реч, па су се спустили у Аталију.

²⁶ Одатле су отпловили за сиријску Антиохију, одакле су били препоручени Божијој милости за службу коју су обавили.

²⁷ Када су стигли, окупили су цркву и известили их о ономе што је Бог учинио преко њих, и како је незнабошцима отворио врата вере.

28 Тамо су провели дуже време са ученицима.

Апостолски сабор у Јерусалиму

15

¹ Али у Антиохију дођу неки из Јудеје и почну да уче браћу: „Ако се не обрежете по Мојсијевом обичају, не можете се спасти.“

² Пошто су Павле и Варнава ушли у спор и велику расправу са њима, одређено је да Павле и Варнава са још некима од њих оду у Јерусалим и изнесу ово спорно питање пред апостоле и старешине.

³ Тако су, послани од цркве, пролазили кроз Феникију и Самарију причајући о обраћењу незнабожаца, што је причинило велику радост свој браћи.

⁴ Када су стигли у Јерусалим, примила их је црква, апостоли и старешине. Тада су им Павле и Варнава испричали о ономе што је Бог учинио преко њих.

⁵ Тада су устали неки од верујућих који су припадали фарисејској странци и рекли: „Незнабошце треба обрезати и наредити им да држе Мојсијев Закон.“

Петров говор

⁶ Апостоли и старешине су се окупили да размотре ову ствар.

⁷ После дуге расправе, устаде Петар и обрати се присутнима: „Браћо, ви знате да ме је Бог одавно изабрао да би незнабошци из мојих уста чули поруку Радосне вести и поверовали.

⁸ Бог, који познаје људска срца, потврдио је да их прихвата тиме што им је дао Светог Духа као и нама.

⁹ Он није направио разлику између њих и нас, јер је и њихова срца очистио посредством вере.

10 Зашто, дакле, изазивате Бога тиме што стављате ученицима јарам на врат који нисмо могли да носимо ни ми ни наши преци?

11 Ми верујемо да смо спасени милошћу нашега Господа Исуса на исти начин као и они.“

12 На то су се сви окупљени умирили, а Павле и Варнава су им приповедали о знацима и чудима које је Бог преко њих учинио међу незнабошцима.

13 Када су завршили, узе реч Јаков: „Браћо, саслушајте ме.

14 Симон је рекао да се Бог од почетка побринуо да између незнабожаца одвоји народ за себе.

15 То је у складу са речима пророка, као што је написано:

16 'Вратићу се након тога
и подићи пали шатор Давидов,
саградићу што је у њему срушено
и обновити га,

17 да и остали људи потраже Господа,
и сви народи који носе моје име
– говори Господ који чини ово

18 знаним од искона.'

19 Зато сматрам да не треба узнемиравати незнабошце који се обраћају Богу.

20 Уместо тога, нека им се напише да се уздржавају од меса које је окаљано приношењем на жртву идолима, да се клоне блуда, да не једу месо удављених животиња, нити крв животињску.

21 Јер, у свим градовима од давнина постоје проповедници Мојсијевог Закона, који га сваке суботе читају по синагогама.“

Апостолско писмо

22 Тада су апостоли и старешине са свом црквом одлучили да изаберу између себе људе и да их са

Павлом и Варнавом пошаљу у Антиохију: Јуду званог „Варсава“ и Силу, водеће људе међу браћом.

²³ По њима су послали ово писмо:

Ми, апостоли и старешине, ваша браћа, поздрављамо сву браћу, некадашње незнабошце, у Антиохији, Сирији и Киликији.

²⁴ Пошто смо чули да су вас неки од нас, којима ми нисмо дали никакав налог, збунили и узнемирили својим тврдњама,

²⁵ једногласно смо одлучили да вам пошаљемо одабране људе заједно са нашим вољеним Варнавом и Павлом.

²⁶ То су људи који су изложили опасности своје животе ради нашег Господа Исуса Христа.

²⁷ Стога вам шаљемо Јуду и Силу да вам усмено саопште ово исто.

²⁸ Одлучили смо, наиме, заједно са Светим Духом, да вас не оптерећујемо ничим другим, осим ових неопходних ствари:

²⁹ да се уздржавате од меса жртвованог идолима, од крви, од меса удављене животиње, и од блуда. Добро ћете чинити ако се чувате тога.

Будите поздрављени!

³⁰ Пошто су били отпращени, отишли су у Антиохију где су окупили заједницу и предали јој ово писмо.

³¹ Када су прочитали писмо, радовали су се због охрабрења.

³² А Јуда и Сила, који су и сами били пророци, многим су речима храбрили и утврђивали браћу.

³³ Пошто су тамо провели неко време, браћа су их у миру испратила к онима који су их послали.*

* **15:33** Стих 34, који се налази у неким манускриптима, је каснији додатак: *Али Сила је одлучио да остане.*

³⁵ Павле и Варнава су остали у Антиохији где су, заједно са многим другима, поучавали и проповедали реч Господњу.

Друго мисијско путовање

Павле и Варнава се разилазе

³⁶ После неког времена Павле рече Варнави: „Хајде да се вратимо и посетимо браћу по свим градовима у којима смо објавили реч Господњу, да видимо како су.“

³⁷ Варнава је хтео да са собом поведу и Јована званог Марко,

³⁸ али је Павле мислио да није добро да са собом воде човека који их је био напустио у Памфилији и није пошао са њима на дело.

³⁹ Пошто је дошло до оштрог неслагања међу њима, Варнава узме Марка и отплови за Кипар.

⁴⁰ Павле је изабрао Силу, па је отишао пошто су га браћа поверила Господњој милости.

⁴¹ Пролазио је кроз Сирију и Киликију утврђујући цркве.

16

Тимотеј се придружује Павлу и Сили

¹ Затим је дошао у Дерву и Листру. Тамо је живео неки ученик који се звао Тимотеј, син верујуће Јеврејке и оца Грка.

² Браћа у Листри и Икониуму су имала добро мишљење о њему.

³ Павле је хтео да га поведе са собом на пут, па га је зато обрезао због Јевреја који су живели у тим местима; сви су, наиме, знали да му је отац био Грк.

⁴ Пролазећи кроз градове, саопштавали су верујућима одредбе које су установили апостоли и старешине у Јерусалиму.

⁵ Тако су цркве јачале у вери и расле бројчано из дана у дан.

⁶ А они прођоше кроз Фригију и Галатију, јер их је Свети Дух био упозорио да не проповедају реч у провинцији Малој Азији.

⁷ Кад су стигли на границу Мизије, покушали су да уђу у Витинију, али им то Дух Исусов није допустио.

⁸ Тако су прошли поред Мизије и дошли у Троаду.

Позив за Македонију

⁹ Током ноћи је Павле имао виђење: неки Македонац је стајао и молио га: „Дођи у Македонију и помози нам!“

¹⁰ Након што је Павле имао ово виђење, гледали смо да одмах отпутујемо за Македонију, закључујући да нас је Бог позвао да им објавимо Радосну вест.

¹¹ Из Троаде смо отпловили право у Самотрак, следећег дана у Неапољ,

¹² а оданде у Филипе, римску колонију и главни град тог дела Македоније. У том граду смо провели неколико дана.

Лидијино обраћење

¹³ У суботу смо изашли изван градских капија крај реке претпостављајући да се тамо налази богомоља*. Сели смо и почели да говоримо окупљеним женама.

¹⁴ То је слушала и нека побожна жена која се звала Лидија, продавачица пурпурне тканине из града Тијатире. Њој је Господ отворио срце да помно слуша оно што је Павле говорио.

* **16:13** Дословно: *место молитве*. Не односи се нужно на синагогу.

15 А када је била крштена заједно са својим укућанима, молила нас је: „Ако сматрате да заиста верујем у Господа, дођите у моју кућу и останите!“ Тако нас је убедила.

Павле и Сила у затвору

16 Док смо једном ишли у богомољу, срели смо једну робинју опседнуту погађачким духом. Она је прорицањем доносила велику добит својим господарима.

17 Ишла је за Павлом и за нама вичући: „Ови људи су слуге Бога Свевишњега! Они вам објављују пут спасења!“

18 Ово је чинила данима. Кад је то Павлу дојадило, окренуо се и рекао духу: „Наређујем ти у име Исуса Христа да изађеш из ње!“ Дух је истог часа изашао из ње.

19 Када су њени господари видели да им је пропала нада за зараду, ухватили су Павла и Силу и одвукли их на градски трг пред власти.

20 Пошто су их извели пред заповеднике, рекоше: „Ови људи, Јевреји, буне наш град,

21 и проповедају обичаје, које ми као Римљани не смемо да прихватимо нити да вршимо.“

22 На то гомила навали на њих, а заповедници стргоше одећу са њих и наредише да се ишибају.

23 Пошто су их ишибали, бацили су их у тамницу и заповедили тамничару да их помно чува.

24 Примивши такво наређење, он их је бацио у најзабаченију ћелију у тамници, а на ноге им ставио окове.

25 Око поноћи Павле и Сила су се молили и певали химне Богу, а затвореници су их слушали.

26 Изненада је настао јак земљотрес, тако да су се потресли темељи затвора. Сва су се врата отворила, а окови спали са свих затвореника.

27 Тамничар се тргне из сна, па када виде да су тамничка врата отворена, потегне мач да се убије мислећи да су затвореници побегли.

28 Међутим, Павле гласно узвикну: „Не чини себи никаква зла, јер смо сви овде!“

29 Тада је тамничар потражио светло, утрчао и дрхтећи се бацио пред Павла и Силу.

30 Затим их је извео из ћелије и упитао их: „Реците ми, господо, шта треба да урадим да бих се спасао?“

31 „Веруј у Господа Исуса Христа, па ћеш бити спасен и ти и твоји укућани“ – одговорили су му.

32 Затим су њему и свим његовим укућанима навестили реч Господњу.

33 Још истог ноћног часа их је одвео и опрао им ране. Одмах затим је био крштен он и сви његови.

34 Онда их је позвао у своју кућу и послужио их храном радујући се са целим својим домом што је поверовао у Бога.

Ослобођење Павла и Силе

35 Када је свануло, заповедници су послали судске службенике тамничару и поручили му: „Ослободи оне људе.“

36 Тамничар је онда рекао Павлу: „Заповедници су поручили да вас ослободим. Зато сад изађите и пођите у миру.“

37 Павле им је одговорио: „Без судског поступка су нас јавно ишибали и бацили у тамницу иако смо римски грађани. Зар сада хоће да нас потајно избаце? Не долази у обзир! Нека лично дођу, па нека нас изведу.“

³⁸ Када су судски службеници пренели ове речи заповедницима, ови су се уплашили чувши да су Павле и Сила римски грађани.

³⁹ Дошли су к њима и извинили им се, па су их извели из ћелије и замолили их да напусте град.

⁴⁰ Кад су изашли из тамнице, отишли су до Лидијине куће где су видели и охрабрили браћу. Затим су отишли оданде.

17

У Солуну

¹ Прошавши кроз Амфипољ и Аполонију, дошли су у Солун, где је била јудејска синагога.

² Павле је по свом обичају ушао у синагогу и током три суботе расправљао с њима на основу Писама.

³ Објашњавао је и доказивао: „Требало је да Христос пострада и васкрсне из мртвих. Исус кога вам ја проповедам је заиста Христос.“

⁴ Неки од Јевреја су били уверени у то, па су се придружили Павлу и Сили, као и велики број богобојазних Грка и много угледних жена.

⁵ Али други Јевреји, пуни зависти, покупе неке уличне пробисвете, окупе гомилу и направе гужву у граду. Дошли су пред Јасонову кућу тражећи да се Павле и Сила изведу пред народ.

⁶ Како их нису нашли тамо, зграбили су Јасона и још неке од браће и одвукли их пред градске старешине вичући: „Ови људи, који су по целом свету изазивали нереде, сада су дошли и код нас!

⁷ Јасон их је примио у своју кућу. Они раде све што је против царских одредаба говорећи да постоји неки други цар који се зове Исус.“

⁸ Тако су узбунили грађане и градске старешине који су то чули.

⁹ Али, када су добили јемство од Јасона, ослободили су их.

У Верији

¹⁰ Браћа су исте ноћи брже-боље послала Павла и Силу у Верију. Када су стигли тамо, отишли су у јудејску синагогу.

¹¹ Овдашњи Јевреји су били племенитији од оних у Солуну, па су прихватили поруку са свом преданошћу, свакодневно истражујући Писма да виде да ли је то заиста тако.

¹² Много Јевреја је поверовало, и не мали број угледних Гркиња и Грка.

¹³ Када су Јевреји из Солуна сазнали да је Павле у Верији објавио Божију реч, дошли су тамо, те узнемирили и узбунили народ.

¹⁴ Тада су браћа послала Павла да иде у приморје, док су Сила и Тимотеј остали тамо.

¹⁵ Павлови пратиоци су одвели Павла у Атину, а затим су се вратили примивши од њега налог за Силу и Тимотеја да му се што пре придруже.

Павле у Атини

¹⁶ Док их је Павле чекао у Атини, био је силно узнемирен посматрајући град који је био пун идола.

¹⁷ Стога је отишао у синагогу и расправљао са Јеврејима и побожним незнабошцима, и сваки дан проповедао на главном тргу свима који би се тамо задесили.

¹⁸ Такође су и неки епикурејски и стоички филозофи расправљали са Павлом. Неки од њих су рекли: „Шта овај брбљивац хоће да каже?“ „Чини се да навешћује стране богове“ – говорили су други.

Јер је Павле проповедао Радосну вест о Исусу и васкрсењу.

¹⁹ Повели су га са собом и довели на Ареопаг, говорећи: „Можемо ли да знамо какво то ново учење научаваш?

²⁰ Наиме, пуниш нам уши неким необичним тврдњама, па бисмо желели да знамо шта је то.“

²¹ (А сви Атињани и странци који ту бораве, не проводе време ни на шта друго осим да саопште и чују неку нову вест.)

Павлов говор на Ареопагу

²² Тада је Павле стао наред Ареопага и рекао: „Атињани, примећујем да сте, по свему судећи, веома побожни.

²³ Прозлазећи, наиме, и посматрајући ваше светиње, открио сам један жртвеник на коме је било написано: 'Непознатом Богу'. Онога којег и не знајући поштујете, тога вам ја навешћујем.

²⁴ Тај Бог је створио свет и све што је на њему. Он који је Господар неба и земље, не пребива у храмовима који су направљени људском руком,

²⁵ нити има потребу да га послужују људске руке, јер он је тај који свима даје живот и дах – и све друго.

²⁶ Бог је од једног човека створио све народе да населе целу земљу, и утврдио одређена времена и границе њиховог настањивања,

²⁷ да траже Бога не би ли га како напипали и нашли, иако није далеко ни од кога од нас.

²⁸ У њему живимо, крећемо се и битишемо, као што су и неки од ваших песника рекли: 'И ми смо његово потомство.'

²⁹ Будући да смо Божије потомство, не смемо да мислимо да је Бог сличан лику од злата, сребра или камена – делу људске уметности и маште.

³⁰ Бог је прешао преко времена незнања, али сада налаже људима да се сви и свуда покају,

³¹ јер је одредио дан када ће праведно судити свету преко човека којег је он одредио. То је потврдио пред свим људима када га је васкрсао из мртвих.“

³² Кад су чули за васкрсење из мртвих, једни су се ругали, док су други говорили: „Чућемо те други пут о томе.“

³³ Павле се затим удаљио од њих.

³⁴ Ипак, неколико људи је пристало уз њега и поверовало. Међу њима су били Дионисије Ареопагит, жена по имену Дамара и други са њима.

18

Оснивање цркве у Коринту

¹ Након тога је Павле напустио Атину и отишао у Коринт.

² Тамо је срео једног Јеврејина, родом из Понта, по имену Акила. Овај је недавно био дошао из Италије са својом женом Прискилом, јер је Клаудије наредио да сви Јевреји напусте Рим. Павле је дошао к њима,

³ а пошто су се бавили истим занатом – израђивали су шаторе – остао је код њих и радио с њима.

⁴ Сваке суботе је расправљао у синагоги, уверавајући Јевреје и Грке.

⁵ Када су Сила и Тимотеј дошли из Македоније, Павле се у потпуности посветио проповедању, сведочећи Јеврејима да Исус јесте Христос.

⁶ Међутим, када су Јевреји почели да му се супротстављају и да му се обраћају ружним речима, Павле је отресао прашину са своје одеће и рекао: „Ваша кривица нека се сручи на ваше главе – ја нисам више одговоран за то. Од сада идем к незнабошцима.“

⁷ Отишавши одатле, Павле се преселио у кућу једног побожног човека, Титија Јуста, чија кућа је била одмах до синагоге.

⁸ А старешина синагоге, Крисп, узверовао је у Господа заједно са целом својом породицом. Такође су и многи Коринћани који су га чули поверовали и крстили се.

⁹ Једне ноћи је Господ рекао Павлу у виђењу: „Не бој се! Настави да проповедаш, немој да замукнеш!

¹⁰ Ја сам с тобом, те се нико неће усудити да ти науди, јер имам много свог народа у овом граду.“

¹¹ Павле је тако остао у Коринту годину и по дана поучавајући их речи Божијој.

¹² Када је Галион постао намесник Ахаје, Јевреји се удруже против Павла и изведу га пред суд.

¹³ Оптуживали су га: „Овај човек наводи људе да служе Богу на незаконит начин.“

¹⁴ Кад је Павле заустио да одговори, Галион се обратио Јеврејима: „Да је у питању неки преступ или злодело, имао бих разлога, о, Јевреји, да вас саслушам.

¹⁵ Но, будући да се ради о спору око речи и имена и вашег закона, расправите то сами! Ја нећу да будем судија у тим стварима.“

¹⁶ Тако их је истерао из суднице.

¹⁷ Они онда ухватише Состена, старешину синагоге, и почеше да га туку усред суднице. Галион се на то није обазирао.

Крај другог и почетак трећег мисијског путовања

¹⁸ Павле је још дуго остао у Коринту, а затим се поздравио са браћом и отпловио у Сирију заједно са Прискилом и Акилом. У Кенхреји је обријао главу, јер је имао завет.

¹⁹ Када су стигли у Ефес, Павле је оставио Прискилу и Акилу, а сам отишао у синагогу где је расправљао са Јеврејима.

²⁰ Када су га замолили да остане дуже време, није пристао.

²¹ Ипак, када се опраштао од њих, рекао им је: „Вратићу се, ако буде воља Божија.“ Затим је отпловио из Ефеса.

²² Када су допловили у Кесарију, Павле је отишао горе до Јерусалима и поздравио се са црквом, а затим се спустио до Антиохије.

Треће мисијско путовање

²³ Ту је провео извесно време, па је отишао. Онда је ишао од места до места кроз крајеве Галатије и Фригије и утврђивао све ученике.

Аполос

²⁴ Тада је у Ефес стигао неки Јеврејин по имену Аполос, родом из Александрије. Био је речит и добар познавалац Писама.

²⁵ Био је упућен у Пут Господњи, па је са великим жаром исправно проповедао и поучавао о Исусу, иако је знао само за Јованово крштење.

²⁶ Храбро је почео да говори у синагоги. Када су га Прискила и Акила чули, повели су га са собом и још тачније му изложили Пут Божији.

²⁷ Пошто је наумио да иде у Ахају, браћа су му написала препоруку за тамошње ученике да му укажу гостопримство. Када је стигао тамо, био је од велике помоћи онима који су узверовали по милости,

²⁸ јер је надмоћно и јавно побијао Јевреје, доказујући Писмима да Исус јесте Христос.

19

Догађаји у Ефесу

¹ Док је Аполос био у Коринту, Павле је прошао кроз горња подручја и дошао у Ефес. Тамо је нашао неке ученике

² и упитао их: „Да ли сте примили Светог Духа када сте поверовали?“

Они су му одговорили: „Нисмо ни чули да Свети Дух постоји.“

³ „Онда, каквим сте крштењем крштени?“ – упитао их је Павле.

„Јовановим крштењем“ – одговорише му.

⁴ На то им Павле рече: „Јован је крстио крштењем покајања, говорећи народу да верује у онога који ће после њега доћи, то јест у Исуса.“

⁵ Када су то чули, крстили су се у име Господа Исуса.

⁶ А када је Павле положио своје руке на њих, Свети Дух је сишао на њих, те су почели да говоре другим језицима и да пророкују.

⁷ Било их је укупно дванаест људи.

⁸ Павле је током три наредна месеца одлазио у синагогу и одважно проповедао. Расправљао је са њима и убеђивао их о Царству Божијем.

⁹ Али, како су неки, који су били окорели и непослушни, пред свима ружили овај Пут, Павле је одступио од њих. Онда је одвојио ученике, па је свакодневно водио расправе у школи неког Тирана.

¹⁰ Ово је потрајало две године, тако да су сви житељи Мале Азије, и Јевреји и Грци, чули реч Господњу.

¹¹ Господ је чинио изванредна чуда преко Павла,

¹² тако да су чак и марамице и делове његове одеће стављали на болеснике, те би их болест напуштала, а зли духови излазили из њих.

¹³ А и неки Јевреји, који су тумарали наоколо и истеривали зле духове, покушали су да призову име

Господа Исуса над онима који су били опседнути злим дусима. Говорили су: „У име Исуса кога Павле навешћује, заповедам вам да *изађете!*“

14 То су чинили седам синова неког Скеве, јеврејског водећег свештеника.

15 Зли дух им је одговорио: „Знам Исуса, а и Павла познајем, али ко сте ви?“

16 Човек који је био опседнут злим духом скочи на њих и надвлада их, па су голи и израђавани побегли из те куће.

17 Све становнике Ефеса, и Јевреје и Грке, обуео је страх када су сазнали за ово, те се величало име Господа Исуса.

18 Многи који су узверовали долазили су да исповеде и обзнане своја зла дела.

19 Велики број оних који су се бавили врачарством, доносили су своје врачарске књиге и спаљивали их пред свима. Када су прорачунали њихову вредност, утврдили су да вреде педесет хиљада сребрњака.

20 Тако је, снагом Господњом, реч његова јачала и ширила се.

21 Након ових догађања, Павле је одлучио да прође Македонијом и Ахајом и да оде у Јерусалим. „После тога – рекао је Павле – морам да видим и Рим.“

22 Онда је послао у Македонију своја два помоћника, Тимотеја и Ераста, а он је још неко време провео у *Малој Азији*.

Побуна у Ефесу

23 Некако у то време, у Ефесу је избила велика побуна против Пута *Господњег*.

24 Наиме, неки ковач по имену Димитрије, израђивао је сребрне храмиће богиње Артемиде и тиме обезбеђивао велику зараду занатлијама.

25 Сазва он њих, као и све оне који су се бавили истим занатом, па им рече: „Људи, ви знате да наше благостање долази од овог посла,

26 а видите и чујете како је онај Павле убедио и завео многи народ, не само у Ефесу него и у целој Малој Азији, говорећи да богови направљени људском руком нису богови.

27 Али, није само углед нашег заната доведен у питање, већ и то да се храм велике богиње Артемиде неће сматрати ни за шта. Тиме би се нанела штета величанству богиње, коју поштује цела Мала Азија и сав свет.“

28 Када су то чули, обузоу их је гнев, па су почели да узвикују: „Велика је Артемида ефешка!“

29 Сав град се ускомешао. Народ сложено нагрну у позориште вукући Павлове сапутнике, Македонце Гаја и Аристарха.

30 Павле је хтео да изађе пред народ, али му то ученици нису дозволили.

31 Такође су му и неки од провинцијских угледника, који су му били пријатељи, поручили да се не појављује у позоришту.

32 Једни су узвикивали једно, а други друго, јер је окупљени народ био збуњен, тако да већина није знала због чега су се окупили.

33 Неки из народа су подстицали Александра да иступи, јер су га Јевреји гурали напред. Он махну руком желећи да се одбрани пред народом.

34 Међутим, када су људи дознали да је он Јеврејин, почели су сви у један глас да узвикују: „Велика је Артемида ефешка!“ То је трајало читава два сата.

35 Тада је градски службеник умирио народ речима: „Грађани Ефеса! Није ли сваком човеку

познато да је град Ефес чувар храма велике Артемиде и њеног кипа који је пао са неба?

³⁶ Пошто су те ствари неоспорне, требало би да се умирите и да ништа не чините брзоплето.

³⁷ Људи које сте довели нису покрали храм, нити су вређали нашу богињу.

³⁸ Зато, ако Димитрије и мајстори с њим имају какву тужбу против некога, судови су отворени, а и намесници су ту, па нека се туже.

³⁹ Ако неко тражи нешто више, то ће се решити у законитој скупштини.

⁴⁰ Прети нам, наиме, опасност да будемо оптужени за ово што је било данас, јер нема никаквог разлога којим бисмо могли да оправдамо ово комешање.“

⁴¹ После ових речи је распустио скуп.

20

Павле у Грчкој

¹ Када се буна стишала, Павле је послао по ученике и охрабрио их. Затим се поздравио са њима и отпутовао у Македонију.

² Пролазећи тим крајевима, охрабривао је ученике многим речима. Тако је стигао у Грчку,

³ где је остао три месеца. Али, баш кад је требало да отплови у Сирију, дознао је да су Јевреји сковали заверу против њега. Зато је одлучио да се врати преко Македоније.

⁴ Придружили су му се: Пиров син Сопатер из Верије, Аристарх и Секунд из Солуна, Гај из Дерве, Тимотеј, те Тихик и Трофим из *Мале* Азије.

⁵ Они су отишли пре нас и сачекали нас у Троади.

⁶ После празника Бесквасних хлебова, отпловили смо из Филипа и за пет дана стигли у Троаду, где смо остали недељу дана.

Евтих оживљен

⁷ У недељу смо се окупили на причест. Павле је поучавао народ, али како је намеравао да отпутује следећег дана, наставио је да проповеда све до поноћи.

⁸ У горњој соби, у којој смо се сабрали, било је много светиљки.

⁹ Како се Павлово научавање одужило, један младић по имену Евтих, који је седео на прозору, утону у дубок сан, те савладан сном, паде с трећег спрата. Када су га подигли, био је мртав.

¹⁰ Павле је сишао, наднео се над њим, загрлио га и рекао: „Не узнемиравајте се, још је жив!“

¹¹ Затим се вратио горе, разломио хлеб и јео, па им је још дуго говорио – све до зоре. Након тога је отишао.

¹² А младића су довели кући живог, те су се веома утешили.

Павле у Милиту

¹³ Ми смо се, пак, раније укрцали на брод и отпловили за Ас. Оданде је требало да поведемо Павла. Он је, наиме, тако одредио, намеравајући да сам путује копном.

¹⁴ Када се састао са нама у Асу, укрцали смо га у лађу и отишли у Митилину.

¹⁵ Сутрадан смо отпловили оданде и дошли надомак Хиоса. Прекосутра смо пристали у Самосу, а следећег дана смо стигли у Милит.

¹⁶ Павле је одлучио да заобиђе Ефес да се не би задржавао у Малој Азији; журио се да, ако је могуће, на празник Педесетнице буде у Јерусалиму.

Опроштај с ефеским старешинама

¹⁷ Из Милита је послао људе у Ефес и позвао црквене старешине.

18 Када су дошли к њему, *Павле* им је рекао: „Ви знате како сам се све време владао међу вама од првог дана када сам ступио у *Малу Азију*.

19 Служио сам Господу са свом понизношћу, уз сузе и невоље које су ме задесиле због јудејских заседа.

20 Нисам пропустио ништа корисно да вам навестим и да вас поучим, како јавно, тако и по кућама.

21 Уверавао сам и Јевреје и Грке да се морају окренути Богу у покајању и веровати у нашег Господа Исуса.

22 А сад, ево, по налогу Духа, идем у Јерусалим и не знам шта ме чека тамо.

23 Једино што ми Дух Свети потврђује у сваком граду је да ме чекају окови и невоље.

24 До свог живота ми нимало није стало, већ само до тога да истрчим трку и довршим службу коју сам добио од Господа Исуса – да објавим Радосну вест о Божијој милости.

25 Сада знам да ме нико од вас међу којима сам био, док сам путовао и проповедао о Царству Божијем, више неће видети.

26 Зато вам јамчим на данашњи дан да нисам крив ни за чију пропаст,

27 јер нисам пропустио да вам објавим сав наум Божији.

28 Пазите на себе и на стадо над којим вас је Дух Свети поставио као надгледнике, да напасате цркву Божију, коју је он стекао својом крвљу.

29 Знам, наиме, да ће после мог одласка доћи међу вас крволочни вуци који неће штедети стада.

30 Чак ће се и међу вама самима појавити они који ће извртати учење како би одвукли ученике за собом.

31 Зато будите на опрезу! Сећајте се да три године, дан и ноћ, нисам престајао да са сузама опомињем

свакога од вас.

³² А сада вас поверавам Богу и његовој милостивој речи која вас може изградити и дати вам наследство међу свима који су посвећени.

³³ Ничије сребро, злато или одећу нисам пожелео.

³⁴ И сами знате да сам се сопственим рукама постарао за своје личне потребе, као и за потребе својих сарадника.

³⁵ У свему сам вам дао пример: да се тако треба трудити и старати се за немоћне, сећајући се речи Господа Исуса: 'Блаженије је давати, него примати.'"

³⁶ Кад је изрекао ово, клекнуо је, па се помолио са свима њима.

³⁷ Тада су сви гласно заплакали, пали у загрљај Павлу и изљубили га.

³⁸ Највише их је ожалостило кад је рекао да га више неће видети. Затим су га испратили на лађу.

21

Пут у Јерусалим

¹ Пошто смо се растали од њих, отпловили смо. Пловећи право дошли смо на Кос, следећег дана на Родос, а оданде у Патару.

² Ту смо нашли лађу која је ишла за Феникију, па смо се укрцали у њу и отпловили.

³ Када нам је Кипар био на видику, заобишли смо га с његове леве стране. Одједрили смо, затим, за Сирију и приспели у Тир, где је наш брод требало да искрца терет.

⁴ Нашавши ученике, остали смо ту недељу дана. Они су, *примивши објаву од Духа о ономе што предстоји*, говорили Павлу да не иде горе у Јерусалим.

⁵ Кад су истекли дани нашег боравка, отишли смо оданде и отпутовали. Испратили су нас сви, заједно

са женама и децом, све до изван града. Онда смо клекли на обали и помолили се.

⁶ Пошто смо се поздравили са њима, укрцали смо се на лађу, а они су се вратили својим кућама.

⁷ Довршавајући пловидбу, из Тира смо стигли у Птолемаиду, где смо поздравили браћу и остали са њима један дан.

⁸ Сутрадан смо отишли одатле и дошли у Кесарију. Тамо смо дошли у кућу еванђелисте Филипа – једног од седморице ђакона – и остали код њега.

⁹ Он је имао четири неудате ћерке, које су имале дар пророковања.

¹⁰ Пошто смо се ту задржали дуже време, из Јудеје дође неки пророк по имену Агав.

¹¹ Дошавши к нама, узео је Павлов каиш, свезао њиме своје руке и ноге и рекао: „Ово говори Свети Дух: 'Овако ће Јевреји у Јерусалиму свезати човека коме припада овај каиш и предати га у руке незнабошцима.'“

¹² Када смо то чули, молили смо га и ми и мештани да не иде у Јерусалим.

¹³ Павле нам је тада одговорио: „Зашто плачете и ломите ми срце? Ја сам спреман не само да ме у Јерусалиму свежу, већ и да умрем за име Господа Исуса.“

¹⁴ Али како се није дао наговорити, смирили смо се и рекли: „Нека буде Господња воља!“

¹⁵ Након тога смо се спремили за пут и отишли горе у Јерусалим.

¹⁶ Са нама су пошли и неки ученици из Кесарије и довели нас у кућу Мнасона с Кипра, једног од првих ученика, да будемо његови гости.

Суђење Павлу

Павле у Јерусалиму

¹⁷ Кад смо дошли у Јерусалим, браћа су нас радосно примила.

¹⁸ Следећег дана, Павле је са нама отишао к Јакову, где су дошле и све старешине.

¹⁹ Пошто их је поздравио, Павле им је потанко испричао шта је Бог његовом службом учинио међу незнабошцима.

²⁰ Када су то чули, почели су да славе Бога, па су му рекли: „Погледај, брате, колико је хиљада Јевреја поверовало и сви ревно следе Закон.

²¹ Међутим, обавештени су да поучаваш све Јевреје који живе међу незнабошцима да одбаце Мојсијев Закон, да не обрезају своју децу и да се не држе наших обичаја.

²² Шта сада да радимо? Свакако ће чути да си дошао.

²³ Зато послушај оно што ћемо ти рећи: имамо овде четири човека која су се заветовала.

²⁴ Поведи их и подвргни се са њима обреду очишћења, па им плати да обрију главе. Тако ће сви знати да ништа од оног што су чули о теби није истина, него да се и сам држиш Закона и живиш по њему.

²⁵ Што се тиче незнабожаца који су поверовали, ми смо их писмено известили о ономе што смо одлучили, а то је: да се клоне мяса жртвованог идолима, крви, мяса удављених животиња и блуда.“

Павле ухваћен

²⁶ Павле је повео са собом ону четворицу, па се сутрадан заједно са њима подвргао обреду очишћења. Затим је отишао у храм и објавио да ће се дани њиховог очишћења окончати када се за свакога од њих принесе жртва.

²⁷ Управо кад се навршавало тих седам дана, неки Јевреји из *Мале Азије* опазише Павла у храму, па узбунеше сав народ и ухватише га,

²⁸ вичући: „Израиљци, помагајте! Овај човек посвуда учи све људе против нашег народа, Закона и овог места. Чак је и неке Грке увео у храм, и тиме обешчистио ово свето место.“

²⁹ (*Јевреји* су, наиме, пре тога видели Трофима из Ефеса са Павлом, па су претпоставили да га је Павле увео у храм.)

³⁰ У целом граду је настала гужва, а народ се стрчао са свих страна. Ухватили су Павла и одвукли га из храма. Врата су се одмах затворила.

³¹ Док су они настојали да га убију, дође глас до заповедника *римске* чете да је сав Јерусалим ускомешан.

³² Он је одмах повео војнике и капетане и дотрчао до њих. Кад су *Јевреји* угледали заповедника и војнике, престали су да туку Павла.

³³ Заповедник је приступио Павлу, ухватио га и наредио да га свежу двоструким ланцима. Онда је упитао ко је он и шта је урадио.

³⁴ Из гомиле су једни узвикивали једно, а други друго. Пошто заповедник због силне буке није могао ништа да сазна, наредио је да Павла одведу у касарну.

³⁵ Кад је Павле ступио на степенице, народ је толико наваљивао, да су војници морали да га носе.

³⁶ Наиме, гомила их је пратила и узвикивала: „Погуби га!“

Павлова одбрана

³⁷ Када је требало да одведу Павла у касарну, он се обратио заповеднику: „Могу ли да ти нешто кажем?“ Заповедник га је упитао: „Зар ти знаш грчки?“

³⁸ Да ниси ти онај Египћанин што је недавно подигао буну и повео са собом у пустињу четири хиљаде људи наоружаних ножевима?“

³⁹ Павле му одговори: „Ја сам Јеврејин из Тарса киликијског, грађанин знаменитог града. Дозволи ми, молим те, да се обратим народу.“

⁴⁰ Када му је *заповедник* дао допуштење, Павле је стао на степенице и махнуо руком народу. Пошто је настала велика тишина, Павле им се обратио на јеврејском језику:

22

Павлов говор

¹ „Браћо и оци, послушајте сада речи моје одбране коју упућујем вама.“

² Када су они чули да им се обраћа на јеврејском језику, још пажљивије су га слушали.

³ „Ја сам Јеврејин – наставио је Павле. Рођен сам у Тарсу киликијском, али сам одгојен у овом граду, где сам под Гамалиловим надзором био строго подучен Закону наших отаца. Био сам реван за Бога, баш као и ви данас

⁴ До смрти сам прогањао следбенике овог Пута; везивао сам и мушкарце и жене и предавао их у тамницу.

⁵ То може да ми потврди Првосвештеник и цело Веће старешина. Од њих сам, наиме, примио писма за њихову сабраћу у Дамаску, где сам отишао да спроведем у Јерусалим тамошње свезане, да буду кажњени.

⁶ Док сам се путујући приближавао Дамаску, око подне ме је одједном забљеснуло јако светло с неба.

⁷ Пао сам на земљу и чуо глас како ми говори: 'Савле! Савле! Зашто ме прогониш?'

8 Упитао сам: 'Ко си ти, Господе?' Он ми је одговорио: 'Ја сам Исус из Назарета кога ти прогониш.'

9 Моји пратиоци су видели светло, али нису разумели глас онога који ми је говорио.

10 'Шта да радим, Господе?' – упитао сам. Господ ми је одговорио: 'Устани и иди у Дамаск. Тамо ће ти бити речено све што ти је одређено да чиниш.'

11 Пошто сам био обневидео од блеска оног светла, моји пратиоци су ме повели за руку, па сам тако дошао у Дамаск.

12 А извесни Ананија, побожан човек који је живео по Закону, о коме су похвално говорили сви тамошњи Јевреји,

13 дође к мени, приђе ми и рече: 'Брате Савле, прогледај!' Истог часа сам прогледао, те сам га видео.

14 Ананија је наставио: 'Бог наших отаца те је изабрао да сазнаш његову вољу, да видиш Праведника и да чујеш глас из његових уста.

15 Јер ти ћеш бити његов сведок пред свим људима, па ћеш говорити што си видео и чуо.

16 Шта сад још чекаш! Устани, крсти се, те се очисти од својих греха призивајући његово име!'

17 Након што сам се вратио у Јерусалим, док сам се једном молио у храму, пао сам у занос

18 и видео Господа. Он ми је рекао: 'Пожури и иди брзо из Јерусалима, јер неће прихватити твоје сведочанство о мени!'

19 А ја рекох: 'Господе, знају они да сам бацао у тамницу и тукао по синагогама оне који верују у тебе.

20 А када се проливала крв твога сведока Стефана, ја сам стајао тамо, одобравао и чувао одећу оних који су га убијали.'

21 Али он ми је рекао: 'Иди, јер ћу те послати далеко међу незнабошце.'

Павле у затвору

22 Јевреји су га слушали све до ових речи. Међутим, тада су почели да вичу: „Истреби таквог са земље! Тај не заслужује да живи!“

23 Пошто су они викали, витлали огртачима и дизали прашину у ваздух,

24 заповедник је наредио да Павла одведу у касарну и бичевањем га испитају како би сазнао због чега то народ диже толику вику против њега.

25 Када су га опружили и свезали каишевима, Павле рече капетану који је стајао до њега: „Зар ви смете да бичујете римског грађанина који није осуђен?“

26 Кад је то чуо, капетан је пришао заповеднику и обавестио га о томе. Рекао је: „Шта то хоћеш да учиниш? Па, овај човек је римски грађанин!“

27 Заповедник је пришао Павлу и упитао га: „Реци ми, јеси ли ти римски грађанин?“

„Јесам“ – одговори Павле.

28 Заповедник рече: „Ја сам великом свотом стекао то грађанство.“

„А ја сам се с њим и родио“ – рече Павле.

29 Војници који су приступили да бичевањем испитају Павла истог су тренутка устукнули. И сам заповедник се уплашио кад је сазнао да је он римски грађанин, а он га је свезао.

30 Намеравајући да тачно сазна за шта га Јевреји оптужују, заповедник је сутрадан ослободио Павла и наредио да се окупе водећи свештеници и цело Велико веће. Онда је довео Павла и поставио га пред њих.

23

Павле пред јудејским Већем

¹ Павле упре поглед на Велико веће и рече: „Браћо, ја сам све до овог дана живео пред Богом с потпуно чистом савешћу.“

² Тада је Првосвештеник Ананија наредио онима који су стајали поред Павла да га ударе по устима.

³ Павле му је одговорио: „Бог ће тебе ударити, зиде у бело окречени! Седиш ту и судиш ми по Закону, а исти тај Закон кршиш тиме што наређујеш да ме ударају!“

⁴ „Зар вређаш Божијег Првосвештеника?“ – укорили су га Јевреји који су стајали до њега.

⁵ „Браћо, нисам знао – рече Павле – да је Првосвештеник. Наиме, у Писму је написано: 'Не говори лоше о главару свога народа.'“

⁶ Знајући да један део присутних припада фарисејима, а други садудејима, Павле узвикну у Великом већу: „Браћо, ја сам фарисеј, фарисејски син, а суди ми се зато што се надам васкрсењу мртвих!“

⁷ Кад је то рекао, дошло је до расправе између фарисеја и садудеја, тако да се збор поделио.

⁸ Наиме, садудеји говоре да нема васкрсења, нити да има анђела ни духова, док фарисеји верују у све то.

⁹ Вика је постајала све већа. Неки од зналаца Светог писма из фарисејске странке жестоко се успротивише. Говорили су: „Нисмо нашли никакво зло на овом човеку! Шта ако му је говорио дух или анђео?“

¹⁰ Свађа је постала толико жестока, да се заповедник уплашио да не растргну Павла. Зато је наредио војницима да га отму од њих и одведу у касарну.

¹¹ Идуће ноћи је Господ стао пред Павла и рекао му: „Храбро! Јер како си сведочио за мене у Јерусалиму, тако треба да посведочиш и у Риму.“

Завера против Павла

¹² Следећег јутра су Јевреји сковали заверу против Павла, заклевши се да неће ни јести ни пити док га не убију.

¹³ Оних који су сковали заверу, било је више од четрдесет.

¹⁴ Ови су отишли к водећим свештеницима и старешинама, и рекли им: „Заклели смо се да нећемо ништа окусити док не убијемо Павла.

¹⁵ Зато ви сад са Великим већем поднесите захтев заповеднику да вам га доведе како бисте, тобоже, тачније испитали његов случај. Ми смо спремни да га убијемо пре но што он дође.“

¹⁶ Међутим, Павлов нећак је дочуо за заседу, па је отишао у касарну и обавестио Павла о томе.

¹⁷ Павле је позвао једног капетана и рекао му: „Поведи овог младића заповеднику, јер има да му јави нешто.“

¹⁸ *Официр* је повео младића, довео га заповеднику и рекао: „Затвореник по имену Павле ме је позвао и замолио да овог младића доведем к теби, јер има нешто да ти каже.“

¹⁹ Заповедник га је узео под руку, одвео у страну и упитао: „Шта то имаш да ми јавиш?“

²⁰ Он му рече: „Јевреји су се договорили да затраже од тебе да сутра доведеш Павла у Велико веће, да би, тобоже, подробније испитали његов случај.

²¹ Не дај да те наговоре, јер га више од четрдесет људи чека у заседи. Они су се заклели да неће ни

јести ни пити док га не убију. Сада су спремни и само чекају твој пристанак.“

22 Тада заповедник отпусти младића и заповеди му: „Никоме не говори да си ми ово јавио.“

Павла спроводе у Кесарију

23 Затим је позвао два капетана и рекао им: „Спремите две стотине војника, седамдесет коњаника и две стотине стрелаца, да вечерас у девет сати* пођу на пут до Кесарије.

24 За Павла нека се опреме коњи за јахање, како би га безбедно довели намеснику Феликсу.“

25 Заповедник је затим написао писмо следећег садржаја:

26 Клаудије Лисија поздравља уваженог намесника Феликса.

27 Јевреји су ухватили овог човека и хтели да га убију. Но, када сам дознао да је римски грађанин, дошао сам с војском и извукао га из њихових руку.

28 Пошто сам хтео да сазнам због какве кривице га оптужују, довео сам га пред њихово Велико веће.

29 Утврдио сам, међутим, да га они оптужују због спорних питања која се тичу њиховог закона, те да нема никакве кривице која заслужује смртну казну или тамницу.

30 Будући да ми је дојављено да се спрема завера против њега, одмах сам га послао к теби. Његовим тужитељима сам рекао да пред тобом изнесу своје тужбе против њега.

31 Војници су поступили према оном што им је било наређено; узели су Павла и ноћу га одвели у Антипатриду.

32 Сутрадан су препустили коњици да продужи са њим, а они су се вратили у касарну.

* 23:23 На грчком *Трећи ноћни час*.

³³ Кад су стигли у Кесарију, уручили су писмо намеснику и извели Павла пред њега.

³⁴ Пошто је прочитао писмо, намесник је упитао Павла одакле је. Кад је сазнао да је из Киликије,

³⁵ рекао је: „Саслушаћу те када стигну твоји тужитељи.“ Онда је наредио да Павле буде под стражом на Иродовом двору.

24

Павле пред Феликсом

¹ Након пет дана у Кесарију је стигао Првосвештеник Ананија са неким старешинама и извесним адвокатом Тертулом, па су поднели намеснику тужбу против Павла.

² Када су дозволили Павла, Тертул је почео да износи оптужбу: „Твојом заслугом уживамо у великом миру и напретку који је твојом бригом настао на добро овог народа;

³ то ми, уважени Феликсе, на сваки начин и на сваком месту признајемо са дубоком захвалношћу.

⁴ Но, да ти не бих више досађивао, молим те да нас по својој доброты укратко саслушаш.

⁵ Установили смо, наиме, да је овај човек бунџија, да по целом свету замеће свађе међу Јеврејима и да је вођа назарејске секте.

⁶ Чак је и наш храм покушао да оскрнави, али смо га ми ухватили. (Хтели смо да му судимо по нашем закону,

⁷ али је дошао заповедник Лисија са великом војском и силом га отео од нас.)*

⁸ Ако га саслушаш, и сам ћеш моћи да сазнаш од њега све за шта га ми оптужујемо.“

* **24:7** Неки манускрипти додају стихове 66–8а, који су овде стављени у заграде.

⁹ Јевреји су га подржавали потврђујући да је то истина.

Павлова одбрана

¹⁰ Кад му је намесник дао знак да узме реч, Павле одговори: „Знајући да си дуго година судија овом народу, драге воље излажем своју одбрану.

¹¹ Сâм можеш да дознаш да није прошло више од дванаест дана од како сам отишао горе у Јерусалим да се поклоним Богу.

¹² Никада ме нису затекли да се свађам с ким у храму, нити да буним народ по синагогама или у граду.

¹³ Зато они не могу да ти докажу оно за шта ме сад оптужују.

¹⁴ Али једно ти признајем: према овом Путу, који они називају сектом, служим Богу наших отаца и верујем у све оно што је записано у Закону и Пророцима.

¹⁵ Ја имам исту наду, коју и они имају, да ће васкрснути и праведни и неправедни.

¹⁶ Зато се трудим да увек имам чисту савест пред Богом и пред људима.

¹⁷ После више година, вратио сам се у Јерусалим да донесем новчану помоћ за мој народ и да принесем жртве.

¹⁸ Том приликом су ме нашли у храму и тада сам био обредно чист, али ту није било ни окупљеног народа ни буке.

¹⁹ То су били неки Јевреји из Мале Азије; требало би да они ступе пред тебе и изнесу оптужбе против мене, ако имају нешто против мене.

²⁰ Или нека ови ту сами кажу какву су кривицу нашли на мени кад сам стајао пред Великим већем,

21 осим ако се не ради о ономе што сам тада повикао док сам стајао међу њима: 'Због васкрсења мртвих суди ми се данас пред вама!'"

Одлагање суђења

22 Тада је Феликс, будући добро упознат с овим Путем, одгодио суђење рекавши: „Када дође заповедник Лисија, решићу ваш спор.“

23 Наредио је капетану да се Павле чува, али да му се да извесна слобода и да се не брани његовим пријатељима да му буду на услузи.

Павлово тамновање у Кесарији

24 Неколико дана касније, Феликс је дошао у посету Павлу са својом женом Друсиллом, која је иначе била Јеврејка. Послао је да доведу Павла који им је говорио о вери у Исуса Христа.

25 Док је Павле излагао о правди, уздржљивости и долазећем суду *Божјем*, Феликса обузе велики страх, па рече: „Иди сад, а кад нађем нешто времена, позваћу те.“

26 При том се надао да ће му Павле дати новаца; зато га је чешће позивао и разговарао с њим.

27 Након две године, Феликса је наследио Поркије Фест. Желећи да задобије наклоност Јевреја, Феликс је оставио Павла у тамници.

25

Павле пред Фестом

1 Три дана након доласка у ову провинцију, Фест је из Кесарије отишао горе у Јерусалим.

2 Тада су водећи свештеници и јудејске старешине изнели пред њим оптужбе против Павла.

³ Молили су га да им учини услугу – да спроведе Павла у Јерусалим, јер су спремали заседу да га убију на путу.

⁴ Међутим, Фест им је одговорио да је Павле утамничен у Кесарији, где и сам ускоро намерава да отпутује.

⁵ Затим је додао: „Нека ваши представници дођу у Кесарију, па нека изнесу своје оптужбе против тог човека ако је нешто скривио.“

Павле се позива на цара

⁶ Након што је провео неких осам или десет дана код њих, Фест је сишао у Кесарију. Већ сутрадан је сео на судијску столицу и наредио да доведу Павла.

⁷ Када се Павле појавио, окружили су га Јевреји који су дошли из Јерусалима и почели да износе против њега многе и тешке оптужбе, које нису могли да докажу.

⁸ Павле се бранио: „Нисам учинио никакав преступ ни против јудејског Закона, ни против храма, а ни против цара.“

⁹ Желећи да угоди Јеврејима, Фест је упитао Павла: „Хоћеш ли да идеш у Јерусалим да ти се онде за то преда мном суди?“

¹⁰ Павле је одговорио: „Пред царским судом стојим и ту треба да ми се суди. Јеврејима ништа нисам скривио, као што и сам веома добро знаш.

¹¹ Ако сам нешто скривио, или ако сам учинио нешто што заслужује смрт, не одбијам да умрем; али ако су њихове оптужбе неосноване, нико ме не може изручити њима. Позивам се на цара.“

¹² Фест се тада посаветовао са својим већем, па је рекао: „На цара си се позвао, к цару ћеш поћи!“

Павле пред царем Агрипом

¹³ Неколико дана касније дођу цар Агрипа и Верника у Кесарију да поздраве Феста.

¹⁴ Пошто су остали тамо неколико дана, Фест изложи цару Павлов случај: „Ту је један човек кога је Феликс оставио као затвореника.

¹⁵ Кад сам био у Јерусалиму, водећи свештеници и јудејске старешине су изнели оптужбе против њега и захтевали његову осуду.

¹⁶ Одговорио сам им да није римски обичај да се оптуженик изручи пре но што се суочи са својим тужитељима и пре но што му се пружи прилика да се одбрани од оптужби.

¹⁷ Кад сам се вратио са њима, већ следећег дана сам без икаквог одлагања сео на судијску столицу и наредио да доведу тог човека.

¹⁸ Када су његови тужитељи устали да говоре, нису га оптуживали за никакав злочин, како сам ја очекивао,

¹⁹ него су се спорили с њим око извесних питања њихове вере и о неком Исусу који је био мртав, а за кога Павле тврди да је жив.

²⁰ Пошто сам био у недоумици како да поступим у вези овог спора, упитао сам га да ли би хтео да иде у Јерусалим, да би му се за то тамо судило.

²¹ Али како је Павле хтео да остане у затвору до одлуке царског величанства – будући да се позвао на њега – наредио сам да га чувају док га не пошаљем цару.“

²² Агрипа рече: „И ја сам бих волео да чујем тог човека.“ „Чућеш га сутра“ – одговорио је Фест.

Павле пред Фестом и Агрипом

²³ Сутрадан су Агрипа, Фест и Верника дошли са великом помпом, па су заједно са војним заповедницима и градским угледницима ушли у судницу. Пошто је наредио да доведу Павла,

²⁴ Фест је рекао: „Царе Агрипа и сви ви који сте присутни, погледајте овог човека! Због њега су навалили на мене сви Јевреји из Јерусалима и одавде, вичући да он више не сме да живи.

²⁵ Но, ја сам установио да он није учинио ништа што заслужује смрт. Али пошто се позвао на цара, одлучио сам да га пошаљем у Рим.

²⁶ Међутим, немам ништа поуздано о њему да напишем господару. Зато сам га довео пред вас, посебно пред тебе, царе Агрипа, да бих након саслушања имао шта да напишем.

²⁷ Наиме, чини ми се неразумним послати затвореника, а не назначити шта су његове кривице.“

26

Павлов говор

¹ Агрипа се онда обратио Павлу: „Дозвољава ти се да говориш у своју одбрану.“ Тада је Павле испружио своју руку и започео своју одбрану:

² „Сматрам себе срећним, о, царе Агрипа, што ћу се баш пред тобом бранити од свега за шта ме Јевреји оптужују,

³ тим пре што знам да си добро упућен у јудејске обичаје и спорна питања. Зато те молим да ме стрпљиво саслушаш.

⁴ Сви Јевреји знају какав начин живота сам проводио од најраније младости међу својим народом у Јерусалиму.

⁵ Они ме знају од раније, па могу, ако хоће, да потврде да сам као фарисеј живео по најстрожем правцу наше вере.

⁶ А сада ми се суди због моје наде у испуњење обећања које је Бог дао нашим прецима.

⁷ Исто тако се и дванаест наших племена, која предано служе Богу дању и ноћу, надају испуњењу истог обећања. Због те наде ме, о, царе, Јевреји оптужују.

⁸ Зар сматрате невероватним да Бог васкрсава мртве?

⁹ Па и ја сам био уверен да се морам свим силама супротставити имену Исуса Назарећанина,

¹⁰ што сам и чинио у Јерусалиму. Кад сам добио овлашћење од водећих свештеника, ја сам многе свете затворио, а када су их убијали, ја сам давао свој пристанак.

¹¹ По свим синагогама сам их кажњавањем присиљавао да се одрекну своје вере. У своме прекомерном бесу, прогањао сам их чак и по страним градовима.

Павле говори о свом обраћењу

¹² Поводом тога сам се запутио у Дамаск са овлашћењем и одобрењем од водећих свештеника.

¹³ Негде око подне, о, царе, на путу сам угледао светлост са неба, која је мене и моје сапутнике обасјала јаче од сунчевог сјаја.

¹⁴ Сви смо попадали на земљу, а ја сам чуо глас који ми се обратио на јеврејском језику: 'Савле! Савле! Зашто ме прогониш? Тешко ти је да се риташ против бодила*.'

¹⁵ 'Ко си ти, Господе?' – упитао сам. Господ ми је одговорио: 'Ја сам Исус кога ти прогониш.'

¹⁶ Устани и стани на своје ноге! Објавио сам ти се да бих те поставио за свог слугу и сведока онога што си видео и онога што ћу ти објавити.

* **26:14** Бодило или остан за гоњење стоке, дугачки штап са металним шиљком.

17 Ја ћу те избављати од твога народа и од незнабожаца. Њима те шаљем,

18 да им отвориш очи како би се одвратили од таме к светлу и од сатанске власти к Богу, те да би примили опроштење од греха и део међу онима који су посвећени вером у мене.'

19 Отада, царе Агрипа, нисам био непослушан небеском виђењу.

20 Прво сам проповедао онима у Дамаску, те у Јерусалиму и у целој Јудеји, а потом и незнабошцима, да треба да се покају од греха и да се окрену Богу чинећи дела која доказују покајање.

21 Зато су ме Јевреји ухватили у храму и покушали да ме убију.

22 Међутим, Бог ми је помагао све до данашњега дана, те стојим ту и сведочим и неугледнима и угледнима. Ја не говорим ништа друго осим онога што су Пророци и Мојсије рекли да ће се догодити:

23 да ће Христос пострадали и да ће, као први који је васкрсао из мртвих, навестити светло народу израиљском и незнабошцима.“

24 Док се Павле бранио овим речима, Фест гласно узвикну: „Ниси при здравом разуму, Павле! Велика ученост ти мути разум!“

25 Павле одговори: „Нисам ја луд, уважени Фесте, него говорим истините и разумне речи.

26 Све ове ствари су познате и цару коме слободно говорим. Уверен сам, наиме, да му ништа од тога није непознато, јер се то није догодило у неком запећку.

27 Царе Агрипа, верујеш ли Пророцима? Знам да верујеш.“

28 „Још мало, па ћеш ме убедити да постанем хришћанин“ – рекао је Агрипа Павлу.

29 „Дај Боже да, пре или касније, не само ти, већ и сви који ме данас слушају, постану такви какав сам ја, осим ових окова.“

30 После овога устадоше цар, намесник и Верника као и сви који су са њима седели.

31 Одлазећи, разговарали су међу собом: „Овај човек не чини ништа што заслужује смрт или тамницу.“

32 Агрипа рече Фесту: „Овај човек би могао да буде ослобођен да се није позвао на цара.“

27

Пут у Рим

1 Када је било одлучено да отпловимо у Италију, Павла и неке друге затворенике предали су на чување капетану царске чете који се звао Јулије.

2 Укрцали смо се у једну адрамитску лађу, која је требало да плови у азијске луке, и отпловили. Са нама је био Аристарх, Македонац из Солуна.

3 Сутрадан смо пристали у Сидону. Капетан Јулије се љубазно опходио према Павлу и допустио му да посети своје пријатеље, да би се побринули за његове потребе.

4 Кад смо отишли оданде, пловили смо у заветрини Кипра, јер су дували противни ветрови.

5 Препловивши море дуж обала Киликије и Памфилије, стигли смо у Миру ликијску.

6 Ту је капетан нашао лађу из Александрије која је пловила за Италију, те се укрцасмо.

7 Неколико дана смо пловили веома споро и једва смо стигли до Книда. Пошто нам ветар није дао да пристанемо, пловили смо поред Салмоне, у заветрини Крита.

⁸ Пловећи с муком уз обалу, стигли смо у место које се звало „Добра пристаништа“, близу града Ласеје.

⁹ Будући да је прошло доста времена, а пловидба постала опасна, јер се и пост* већ био завршио, Павле их је опомињао:

¹⁰ „Људи – говорио им је – видим да ће ова пловидба бити опасна и да ће бити велике штете, не само по товар и лађу, него и по наше животе.“

¹¹ Међутим, капетан је имао више поверења у кормилара и власника брода, него у Павла.

¹² Пошто лука није била погодна да се презими, већина је одлучила да се отплови даље уз обалу, како би дошли до Феникса и тамо презимили. То је била критска лука која је била отворена према југозападу и северозападу.

¹³ Дувао је благ јужни ветар, па су мислили да ће остварити што су наумили. Подигли су сидро и запловили уз саму обалу Крита.

¹⁴ Није прошло дуго, кадли са *Крита* поче да дува јак олујни ветар звани „Североисточњак“.

¹⁵ Захватио је лађу која није могла да се противи ветру, па смо морали да се препустимо ветру да нас носи.

¹⁶ Пловећи, пак, у заветрини неког острва по имену Клауда, с тешком муком смо успели да задржимо бродски чамац.

¹⁷ Када су га подигли, употребили су помоћна средства да подвезу лађу. Бојећи се да се не насучу на обалу Сирте, спустили су плутајуће сидро препуштајући се ветру.

¹⁸ Пошто нас је наредног дана олуја жестоко бацала, почели су да избацују товар.

* **27:9** То јест, Дан откупљења (*Јом Кипур*), када почиње олујна сезона.

19 Трећег дана су својим рукама избацили из лађе бродску опрему.

20 Пошто се током много дана ни сунце ни звезде нису појавили, а снажна бура и даље беснела, изгубили смо сваку наду да ћемо се спасти.

21 Како већ дуже време нико није ништа јео, Павле стаде међу њих и рече: „Људи, требало је мене послушати и не отискивати се с Крита, јер бисмо тако избегли ову невољу и штету.

22 Сад вам, пак, саветујем да се ободрите, јер нико од вас неће изгубити живот, осим што ће лађа потонути.

23 Прошле ноћи ми се указао анђео Бога коме припадам и коме служим,

24 па ми је рекао: 'Павле, не бој се, јер мораш доћи пред цара у Рим. Бог ће ради тебе сачувати животе свих који плове с тобом.'

25 Зато се разведрите, јер верујем Богу да ће бити онако како ми је речено.

26 Ипак, морамо да се насучемо на неко острво.“

27 У ноћи четрнаестог дана од како нас је олуја носила по Адрији†, негде око поноћи, морнари наслутише да се приближава неко копно.

28 Бацили су висак за мерење дубине и утврдили да дубина мора износи тридесет седам метара‡. Када су га бацили мало даље, утврдили су да има двадесет седам метара.

29 Пошто смо се бојали да не налетимо на подводне гребене, бацили смо четири сидра са стражње стране и молили се да сване.

† **27:27** Море између Италије, Малте, Крита и Грчке.
Двадесетхвати.

‡ **27:28**

³⁰ Морнари су покушали да побегну, те су спустили чамац под изговором да треба спустити сидра с предње стране лађе.

³¹ Тада је Павле рекао капетану и војницима: „Ако ови људи не остану на лађи, ви се не можете спасти.“

³² Нато су војници посекали ужад која су држала чамац и пустили га да падне.

³³ Када је почело да свиће, Павле је замолио све да поједу нешто: „Данас је четрнаести дан који проводите у ишчекивању и без хране, а да ништа нисте окусили.“

³⁴ Зато вас молим да поједете нешто; то је за ваш опстанак, јер ни једном од вас неће пасти длака с главе.“

³⁵ Пошто је рекао ово, узео је хлеб и пред свима захвалио Богу. Затим је преломио хлеб и почео да једе.

³⁶ Тада су се сви охрабрили, па су се прихватили хране.

³⁷ На лађи нас је било укупно две стотине седамдесет шест људи.

³⁸ Када су се наситили, олакшали су брод избацујући жито у море.

Бродолом

³⁹ Када се разданило, нису препознали копно. Ипак, угледали су неки залив са приступачном обалом, где су хтели да уплове бродом, ако то буде могуће.

⁴⁰ Одвезали су сидра и спустили их у море. Истовремено су олабавили ужад на кормилима, подигли предње једро према ветру и запутили се ка обали.

⁴¹ Међутим, наишли су на гребен и насукали се. Предњи део брода је насео и остао непокретан, док се задњи ломио под ударима јаких таласа.

⁴² Тада су војници наумили да побију затворенике како не би који испливао и побегао.

⁴³ Међутим, капетан је желео да спасе Павла, те им није дозволио да спроведу своју намеру. Наредио је да они који знају да пливају први скоче у воду и домогну се копна,

⁴⁴ а да га се остали домогну, ко на даскама, ко на остацима лађе. Тако су се сви спасли дошавши до копна.

28

Павле на Малти

¹ Пошто смо се спасли, сазнали смо да се то острво зове Малта.

² Становници Малте су нам исказали несвакидашњу љубазност. Заложили су ватру и све нас позвали к њој због кише која је падала и због хладноће.

³ А када је Павле сакупио гомилу грања и ставио на ватру, изађе змија од топлоте и ухвати му се за руку.

⁴ Угледавши змију како му виси на руци, домороци рекоше један другоме: „Овај човек је сигурно убица; умакао је мору, али му Правда* не дозвољава да живи.“

⁵ Но, Павле стресе змију у ватру и ништа му се не догоди.

⁶ Људи су очекивали да ће отећи или да ће изненада пасти мртав. Но, кад су после дугог чекања видели да му се ништа необично није догодило, променили су мишљење и рекли да је бог.

* **28:4** Правда се односи на богињу правде која се поштовала у Грчкој и у области Медитерана.

⁷ Близу тог места се налазило имање главара тог острва, по имену Публије. Он нас је примио и три дана нас љубазно угостио.

⁸ Публијев отац је тада лежао свладан грозницом и срдобољом. Павле му је пришао, помолио се, положио руке на њега и исцелио га.

⁹ Након што се ово догодило, и остали болесници са острва су долазили и били исцељени.

¹⁰ Становници су нам указали многе почести, а када смо одлазили, снабдели су нас са свим што нам је било потребно.

Од Малте до Рима

¹¹ После три месеца, укрцасмо се на неку александријску лађу која је презимила на острву и која је на себи имала заштитни знак близанаца Кастора и Полукса.

¹² Допловили смо у Сиракузу, где смо остали три дана.

¹³ Оданде смо пловећи уз обалу дошли у Региум. Сутрадан је почео да дува јужни ветар, тако да смо већ следећег дана стигли у Путеоле.

¹⁴ Тамо смо нашли неку браћу која су нас позвала да проведемо са њима недељу дана. Тако смо дошли у Рим.

¹⁵ Кад су браћа из Рима чула да долазимо, изашли су нам у сусрет чак до Апијевог форума и Три крчме. Видевши их, Павле захвали Богу и охрабри се.

Павле у Риму

¹⁶ Када смо стигли у Рим, Павлу је било допуштено да станује као самац са једним војником који га је чувао.

¹⁷ После три дана, Павле је сазвао јудејске вође. Када су се окупили, Павле им је рекао: „Браћо, иако нисам учинио ништа против нашег народа

или обичаја наших предака, ипак су ме оковали у Јерусалиму и изручили ме Римљанима.

¹⁸ Када су ме испитали, хтели су да ме пусте, јер нису нашли никакву кривицу због које бих био осуђен на смрт.

¹⁹ Но, будући да су се Јевреји успротивили томе, био сам принуђен да се позovem на цара; али не зато да бих оптужио свој народ.

²⁰ Зато сам вас позвао да вас видим и да вам кажем да сам окован овим ланцем због Израилеве наде.“

²¹ Они му одговорише: „Нисмо примили никаква писма из Јудеје у вези са тобом, нити је ко од браће дошао оданде и јавио нам или рекао нешто лоше о теби.

²² Ипак, желимо да чујемо шта су твоји погледи, јер нам је познато да се против ове секте свуда говори.“

²³ Пошто су му заказали један дан, дошли су у његов стан у још већем броју. Павле им је од јутра до мрака говорио и сведочио о Божијем Царству, убеђујући их о Исусу на темељу Мојсијевог Закона и Пророка.

²⁴ Једни су били уверени у оно што је Павле рекао, док други нису поверовали.

²⁵ И како нису могли да се сложе, почели су да се разилазе. Након тога, Павле је дао свој суд: „Свети Дух је рекао истину вашим прецима преко пророка Исаије:

²⁶ 'Иди к овом народу и реци му:

Слушаћете и нећете разумети,
гледаћете и нећете видети.

²⁷ Јер је отврдноло срце овога народа,
уши су своје зачепили,
очи су своје затворили,
да очима не виде,
да ушима не чују,
да срцем не разумеју и обрете се,

да их ја исцелим.'

²⁸ Знајте, стога, да је ово Божије спасење послано незнабошцима и они ће га послушати.“

²⁹ А када је ово рекао, Јевреји одоше жучно се расправљајући међу собом.

³⁰ Павле је у свом изнајмљеном стану остао пуне две године и примао све који су долазили к њему.

³¹ Ту је сасвим слободно и без сметњи навештавао Царство Божије и поучавао о Господу Исусу Христу.

Biblica® Нови српски превод, слободна права
The Holy Bible in the Serbian language, Biblica® Open
New Serbian Translation Cyrillic 2017

copyright © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Language: Српски/ Srpski (Serbian)

Contributor: Biblica, Inc.

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Creative Commons License

Ово Свети писмо или „Дело“ је доступна под међународном лиценцом Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). Да бисте видели ову лиценцу, посетите <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> или пошаљите писмо на адресу: Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc. Сваки пут када користите жиг Biblica® морате да имате писану дозволу од Biblica, Inc. Имате дозволу да копирате и дистрибуирате ово дело, све док га не мењате и задржавате наслов какав јесте, који укључује заштићени знак “Biblica®”. Измене или превођење овог дела ће створити изведено дело, које ће захтевати да уклоните заштићени знак Biblica®. Када објавите ово изведено дело, морате да наведете које сте промене направили тамо где људи могу да их виде, на пример на интернет страници. Такође, морате да покажете одакле је оригинално дело: „Оригинално дело Biblica, Inc. је бесплатно доступно на www.biblica.com и open.bible.”

Без обзира да ли користите ово дело без промена или направите изведено дело, изјава о ауторским правима мора да буде наведена на насловној страни или страни о ауторским правима дела/произведеног дела на следећи начин:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

Такође, морате да понудите свој изведени рад користећи исту лиценцу (CC BY-SA) и правила.

Уколико желите да обавестите Biblica, Inc. у вези са вашим преводом овог дела, молимо вас да нас контактирате на <https://open.bible/#feedback>.

This work is made available under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License (CC BY-SA). To view a copy of this license, visit <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0> or send a letter to Creative Commons, PO Box 1866, Mountain View, CA 94042, USA.

Biblica® is a trademark registered by Biblica, Inc., and use of the Biblica® trademark requires the written permission of Biblica, Inc. Under the terms of the CC BY-SA license, you may copy and redistribute this unmodified work as long as you keep the Biblica® trademark intact. If you modify a copy or translate this work, thereby creating a derivative work, you must remove the Biblica® trademark. On the derivative work, you must indicate what changes you have made and attribute the work as follows: “The original work by Biblica, Inc. is available for free at www.biblica.com and open.bible.”

Notice of copyright must appear on the title or copyright page of the work as follows:

Biblica® Нови српски превод, слободна права™

Ауторска права © 2005, 2017 Biblica, Inc.

Biblica® Open New Serbian Translation™

Copyright © 2005, 2017 by Biblica, Inc.

“Biblica” је заштићени знак регистрован од стране Biblica, Inc у Заводу за патенте и жигове Сједињених Америчких Држава. Користи се са дозволом.

“Biblica” is a trademark registered in the United States Patent and Trade-mark Office by Biblica, Inc. Used with permission.

You must also make your derivative work available under the same license (CC BY-SA).

If you would like to notify Biblica, Inc. regarding your translation of this work, please contact us at <https://open.bible/#feedback>.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

- You include the above copyright and source information.

- If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

- If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2025-05-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 20 May 2025 from source files dated 21 May 2025

c1df326b-f9ae-5728-a9ee-0b561c122248